GRĂDINA. O IDILĂ SCIENCE FICTION *HWARHATH*[1]

— "The Garden: A Hwarhath Science Fictional Romance" —

de Eleanor Arnason[2]

Traducerea: Antuza Genescu

[1] Originally published in „*Synergy SF: New Science Fiction*", Sep 2004, ed. George Zebrowski, publ. Five Star (ME). În româneşte povestirea a fost publicată în *Antologiile GARDNER DOZOIS - The Year's Best Science Fiction Vol. 4,* Nemira Aug. 2008.
[2] Legal Name: Arnason, Eleanor Atwood.

Iată ceva nemaiîntâlnit: o încercare fascinantă de a scrie o povestire science fiction din perspectiva unui *extraterestru*, nu a unui om...

ELEANOR ARNASON şi-a publicat primul roman, *The Sword Smith*, în 1978. După el au urmat altele, ca *Daughter of the Bear King* şi *To the Ressurection Station*. În 1991, i-a apărut romanul cel mai cunoscut, una dintre cele mai convingătoare scrieri ale anilor nouăzeci, mult aclamată de critici, *A Woman of the Iron People*. Este un roman complex, şi lung, care a câştigat prestigiosul Premiu *James Tipree J, Memorial*. Povestirile ei au apărut în *Asimov's Science Fiction*, *The Magazine of Fantasy* & *Science Fiction*, *Amazing*, *Orbit*, *Xanadu*, dar şi în alte reviste. Cel mai recent roman al autoarei este *Ring of Swords*. Textul ei *Stellar Harvest* a fost nominalizat la Premiul *Hugo* în anul 2000. Povestiri semnate de ea au apărut în Antologiile Dozois 17, 19 şi 20.

A fost odată un băiat care se trăgea din neamul Atkwa. Ca mai toată familia, avea blana gri-închis. La rudele lui, culoarea blănii era uniformă. A lui însă avea dungi şi pete discrete. În lumină slabă, erau invizibile. Dar la soare, pielea lui îmblănită semăna cu una dintre săbiile acelea forjate, cu modele pe lame, care atârnau în casa mare a bunicii şi erau coborâte numai rareori, de obicei pentru a fi lustruite, dar şi pentru a învăţa cum să te baţi cu ele, când veneau acasă bărbaţii.

Nu mai sunt folosite în această perioadă, cu excepţia actorilor în piesele de teatru. Dar copiii ar trebui să înveţe istoria familiei lor.

Pielea curioasă a băiatului se datora unei gene recesive, ieşită la iveală din nou după generaţii întregi, căci neamul Atkwa nu mai apelase la sperma unei familii pătate de peste două sute de ani. Nu pentru că ar fi avut idei preconcepute. Spre deosebire de oameni, *hwarhath* considerau că diferenţele de culoare erau mai degrabă interesante decât deranjante. Prejudecăţile lor se manifestau în alte direcţii[1].

Numai întâmplarea a făcut ca blana neamului Atkwa să-şi păstreze culoarea uniformă. Locuiau într-o zonă a lumii în care griul era culoarea dominantă. Şi, fiind o familie mică şi

[1] Autorul se referă, mai mult ca sigur, la preconcepţii regionale, întrucât acesta este tipul de prejudecăţi pe care *hwarhath* sunt gata oricând să le dezbată şi să le condamne. Locuitorii din emisfera sudică a planetei mamă consideră că nordicii fac exces de civilizaţie şi se îndepărtează de valorile tradiţionale. Locuitorii emisferei nordice îi consideră pe sudişti nişte ţărănoi. În afară de asta, familiile vecine se răţoiesc adesea una la alta; iar majoritatea locuitorilor, fie din nord, fie din sud, se uită la oraşele mari plini de suspiciune. Una e ca bărbaţii să locuiască în zone mixte, căci sunt ţinuţi sub control de disciplina militară, şi alta e să locuiască la oraş, unde trăiesc mai mult femei. Evident, ele nu fac parte din armată, care e exclusiv masculină. Cine o să-i ţină sub control, acum că locuiesc printre străini?

nu neapărat puternică, nu se gândeau la locuri îndepărtate când puneau la cale contractele de înmulţire.

Pe vremea când de-abia învăţase să meargă, băiatul se arătase precoce şi energic, fără a ieşi din comun. Pe la optsprezece ani, se făcu un mânz de copil plin de viaţă, dar înclinat spre meditaţie. Asta o puse pe gânduri pe mama lui, care se consultă cu mama ei, capul familiei, o femeie uscăţivă, cu blana roasă de vreme şi cu articulaţiile degetelor mari deformate de boală.

– Păi, spuse ea, după ce-şi ascultă fiica, unii bărbaţi sunt mai înclinaţi spre meditaţie. Trebuie să fie, dacă vor să supravieţuiască în spaţiu singuri, fără femei care să gândească în locul lor.

– Dar la o vârstă aşa de fragedă? întrebă mama băiatului. Stă nemişcat ore întregi şi se uită la peştii din apă sau la gâzele dintre buruieni.

– Poate că se face om de ştiinţă.

Capul familiei îi aruncă fiicei sale o privire aspră.

– E singurul tău băiat. De mic a fost ciudat şi arătos, de-asta îi dai prea multă atenţie şi te îngrijorezi fără motiv. Revino-ţi! Fii tare! Băiatul o să crească bine sănătos. Şi dacă nu, atunci o să se ocupe de el bărbaţii noştri.

La zece ani, băiatul descoperi grădinăritul - din întâmplare, urmărind un *tli*, care venise din pădurea vecină să fure legume. Soarele de-abia răsărea. Roua sclipea pe verdeaţa din jurul casei bunicii. Trase în piept aer proaspăt şi rece.

Tli, un exemplar bine făcut, cu dungi care ieşeau bine în evidenţă, se tăvălea pe pajiştea bunicii. Ştergea roua cu burdihanul îmblănit aşa cum ai şterge umezeala de pe o suprafaţă lucioasă. Poate o lamă de metal, îşi zise băiatul. Animalul lăsa în urmă o dâră neagră. După ea se ţinea băiatul, la o distanţă sigură. Nu pentru că ar fi fost *tli* periculos - cum s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi simţit încolţit - dar nu voia să-l sperie.

Animalul ocoli casa şi intră în grădină prin spate. Acolo începu să prade, o activitate murdară, inutil distrugătoare (i se păru băiatului). Ar trebui să-l alunge. Dar frumuseţea scenei din faţa lui îi sări în ochi cu forţă nebănuită, provocându-i aceeaşi senzaţie ca o lamă străpungându-i pieptul. Nu, nu e o figură de stil exagerată şi greu de acceptat. Unele senzaţii sunt atât de puternice încât îţi provoacă fie o durere surdă, fie un junghi. Sub influenţa lor, inima ţi se poate opri în loc. Te simţi rănit şi schimbat, ca după o suferinţă grea.

Aşa păţi şi băiatul, care încă nu înţelegea bine ce vedea. Dacă ar fi fost mai mare, poate şi-ar fi dat seama că senzaţiile dispar dacă le ignori. Dar el se lăsă copleşit de frumuseţe. Avea să-şi amintească toată viaţa cât de frumoasă era atunci grădina: o bucată de pământ întinsă, dreptunghiulară, mărginită de plante ornamentale, cu frunzele roşii, violete, galbene şi albastre, ca steagurile gărzilor la o ceremonie militară.

În interiorul acestui perimetru pestriţ se aranjau rândurile de legume. Unele creşteau pe ţăruşi sau pe spaliere, altele formau tufe, iar altele se ridicau direct de la pământ, mlădiţe cu frunze lungi sau scurte, adunate în buchete, într-o varietate nesfârşită. Dacă bordura grădinii era un curcubeu de culori, cele mai multe plante aveau nuanţe verzi şi albastre. Dar arătau mai frumoase şi mai suculente, decorate de picăturile de rouă care le făceau să sclipească în razele piezişe ale soarelui.

Aşa se întâmplă că, într-o dimineaţă răcoroasă de vară, când nu se simţea nici o adiere în aer, Akuin din neamul Atkwa se îndrăgosti, nu de alt băiat, cum era de aşteptat - dacă nu anul acesta, atunci cât de curând - ci de grădina bunicii.

Îşi petrecu restul verii pe bucata aceea de pământ, ajutându-şi verişoarele mai mari la grădinărit. Când veni toamna, săpă, acoperi răzoarele cu fân, tăie ramurile prea

lungi şi plantă rădăcini tăiate mărunt. Negre şi răsucite, păreau moarte. Dar la primăvară vor da lăstari, îi promiseră verişoarele.

Mama lui Akuin îl urmărea, neîncrezătoare. Băiatul se rezuma la o singură activitate. Probabil că era mai bine decât să-şi piardă toată ziua visând cu ochii deschişi. Dar ar fi fost mai fericită dacă şi-ar fi găsit o îndeletnicire mai pentru băieţi: să călărească *tsina*, să pescuiască în râul apropiat, să exerseze trasul cu arcul, să se joace de-a războiul.

– Mai dă-i puţin timp, îi spuse bunica băiatului. Băieţii sunt mai dificili, îţi vorbesc din experienţă.

Crescuse trei copii. Unul murise de tânăr, într-un accident. Altul murise în spaţiu, în războiul început nu demult. Duşmanul - oamenii, deşi nu le cunoşteau încă numele - răsărise pe neaşteptate, în nave bine înarmate. În jurul lor, misterul era la fel de nepătruns ca întunericul din care se iviseră. Dar nimeni nu se îndoia de intenţiile lor. Prima întâlnire cu ei se sfârşise violent. Ca toate întâlnirile următoare.

Cel de-al treilea fiu al capului familiei trăia şi ajunsese la gradul de ofiţer de rang întâi. Ar fi trebuit să fie mândră, dar ei doi nu se înţelegeau. Rareori se întâmpla ca unchiul lui Akuin să vină acasă în vizită. Bunica îşi îndrepta toată atenţia spre singura ei fiică, spre nepoatele şi copiii acestora.

Ducând la piept mâinile strâmbate de boală, rosti:

– Poate că Akuin o să devină grădinar pe o staţie spaţială. Grădinarii sunt folositori. O armată are nevoie de mai multe feluri de soldaţi.

La cincisprezece ani, Akuin merse la o şcoală cu internat, ca toţi băieţii de vârsta lui. Acolo învăţau să trăiască fără femei în jurul lor şi printre bărbaţi din alte neamuri. Un lucru care se dovedea important mai târziu. Un băiat care nu se poate despărţi de familie nu e de folos în spaţiu.

Mai târziu, băieţii îşi completau educaţia în artele şi ştiinţele *hwarhath*, pe care le învăţau şi bărbaţii, şi femeile, şi învăţau arta şi ştiinţa războiului, rezervate exclusiv bărbaţilor.

Şcoala lui Akuin se afla pe coasta de est a continentului, în regiunea dunelor de nisip şi a pădurilor de lăstăriş: un teren nepotrivit pentru grădinărit. Dar şcoala avea o grădină. Botanica este o ştiinţă, iar horticultura este o artă.

Grădina se afla în interiorul complexului şcolii, adăpostită de clădiri împotriva vântului care bătea necontenit. Akuin o descoperi a doua zi după sosire. La vest se întindeau un şir de dune, încălzite de razele soarelui aflat exact deasupra. Umbre lunguieţe se prelingeau spre grădină. Grădinarul, un bărbat cu picior de metal, se mişca greoi printre rândurile de plante, aplecându-se, cercetându-le şi adunând gândacii pe care-i strivea între degetele mâinii sănătoase. Cealaltă îi atârna pe lângă corp, neputincioasă, şi nu de puţină vreme, se micşorase până când nu mai rămăsese din ea decât un ciot osos, acoperit de blană neagră.

Akuin se crezu neobservat. Dar grădinarul se întoarse dintr-odată, se îndreptă de spate şi îl fixă cu ochi galbeni. Băiatul aşteptă, nemişcat şi tăcut. O fi fost el mai ciudat, dar nu era deloc nemanierat.

– Eşti nou, îi spuse bărbatul, în cele din urmă. De unde vii? Akuin îi răspunse.

– A, de pe continent. Cum de nu eşti pe plajă? Sau de ce nu explorezi şcoala? Avem un muzeu interesant, plin de lucruri trimise de foştii elevi.

– Îmi plac grădinile, mărturisi băiatul.

Bărbatul îl mai fixă o dată cu privirea, apoi îi făcu semn să intre cu mâna sănătoasă. Akuin pătrunse în grădină.

Pe bărbat, află el, îl chema Toi Chaib. Urmase aceeaşi şcoală cu mulţi ani înainte, fusese în spaţiu, apoi venise înapoi, ca să predea. Nu-i spusese mai multe despre el la prima întâlnire.

În schimb, îi povesti despre greutatea de a creşte plante sănătoase în nisip. În parte, îi explică el, se străduia să schimbe solul. De la şcoală primea compost şi gunoi de grajd, dar mai trebuiau multe altele.

– Un lucru e sigur despre băieţi şi *tsina*, şi anume că dau mult îngrăşământ.

Gunoiul de grajd care prisosea era împrăştiat pe pajişti şi pe bordurile ornamentale. Ce rămânea se vindea fermierilor locali.

De cele mai multe ori, găsea plante care se potriveau solului şi climei locale.

– Altele nu vor cu nici un chip să crească. De-asta e aşa de greu să cultivi plantele noastre pe alte planete. Alta e lumina, altele sunt radiaţiile invizibile. Solul e lipsit de mineralele necesare sau conţine minerale în cantităţi nepotrivite. Plantele cresc cel mai bine pe planeta lor mamă, dacă nu cumva se răspândesc artificial într-o zonă stranie, cum se întâmplă uneori.

La început, Akuin se simţi singur şi-l cuprinse teama. Cum o să reziste el cinci ani la şcoală? La sfârşit, îl aştepta o soartă şi mai crudă. Puţini bărbaţi *hwarhath* rămân pe planeta-mamă. De la douăzeci la optzeci de ani, îşi petrec viaţa în spaţiu, explorându-l şi pregătindu-se de întâlnirea cu duşmanii care apar inevitabil, cândva. Universul este un loc periculos, iar *hwarhath* sunt o specie prevăzătoare. Aşa că bărbaţii pleacă în cosmos, căutând necazul cu lumânarea, în vreme ce femeile rămân acasă, cresc copii şi practică artele păcii.

Şaizeci de ani petrecuţi pe coridoare de metal, întrerupţi de vizite foarte scurte acasă. Vai! Perspectivele erau sumbre.

Acum însă, ascultându-l pe Toi Chaib, se mai linişti. Poate c-o să supravieţuiască anilor de şcoală. Avea, fără îndoială, multe de învăţat de la bărbatul schilod.

Şcoala respecta, fireşte, o anumită programă. Se ţineau ore şi laboratoare, se desfăşurau activităţi practice pe teren, se făceau exerciţii militare. Activităţile lui Akuin erau, în cea mai mare parte, impuse. Dar, când avea de ales, mergea în grădina lui Toi Chaib sau în serele în care bărbatul cultiva flori toată iarna.

Aşa se mângâia el când campusul se învelea în zăpadă, iar dinspre ocean trăgea un vânt rece ca lama de cuţit. Pereţii de sticlă ai serelor se abureau, iar lumea exterioară devenea invizibilă. Înăuntru, aerul era umed şi cald, mirosea a pământ şi a flori care creşteau şi înfloreau în culori aprinse ca focurile de tabără, îmblânzind vocea răguşită şi aspră a grădinarului.

La început, Toi Chaib îi vorbi lui Akuin despre plantele din jurul lor, apoi despre munca lui ca grădinar în spaţiu. Grădinile de acolo, de sus, arătă cu mâna spre tavan, sunt necesare din cinci motive. Bărbaţii sunt mai sănătoşi dacă mănâncă fructe şi legume proaspete. Plantele fac aerul respirabil, eliminând bioxidul de carbon şi furnizând oxigen.

– Aceasta s-ar putea obţine şi prin reacţii chimice anorganice sau cu ajutorul microbilor, dar o grădină e mai atrăgătoare şi parfumează aerul.

Pe lângă asta, spuse Toi Chaib, fiecare staţie şi navă trebuie să se bizuie pe forţele proprii.

– Navele se rătăcesc. Staţiile ajung izolate, dacă războiul sfârşeşte rău. Când se întâmplă aşa, bărbaţii de la bord trebuie să-şi asigure aerul, hrana şi medicamentele.

– Mi-ai dat trei motive pentru care există grădini în spaţiu, rosti Akuin. Sănătate, aer curat, independenţă. Care sunt celelalte două?

– Bucuria, răspunse grădinarul, pe care nu ţi-o dau cuvele cu microbi sau reacţiile chimice anorganice, şi speranţa că vom ajunge, în sfârşit, acasă.

Spre sfârşitul iernii, băiatul află cum se rănise Toi Chaib.

Fusese grădinarul principal de pe o staţie mică, destinată mai degrabă cercetării decât războiului. Într-o zi, sosi o navă cu provizii. Pilotul făcu o greşeală la andocare - de fapt, mai multe greşeli, căci se sperie atunci când îşi dădu seama că se va ciocni de staţie. Învelişul exterior al staţiei fusese străpuns. Presiunea scăzu brusc şi… Toi Chaib râse.

– Sistemul de presurizare din sectorul meu de pe staţie era nou şi i se aduseseră îmbunătăţiri, din cauza cărora n-a funcţionat cum trebuia.

Până să ajungă echipa de salvare în grădină, majoritatea plantelor dispăruseră, absorbite de spaţiul cosmic. Uneltele de grădinărit erau distruse. Toi Chaib zăcea sub o grămadă de moloz, lângă un sas care se închisese, într-un sfârşit.

– S-a presupus că am fost târât de la un capăt al grădinii la celălalt, prin mai multe încăperi, dar eu nu-mi amintesc nimic. Probabil că m-am lovit de diverse obiecte. Sigur m-am lovit de sas după ce s-a blocat şi m-a doborât molozul.

Ce poveste! Akuin se cutremură.

– Pilotul navei s-a sinucis. Inginerul conducător al echipei care proiectase sistemul de presurizare a cerut să moară. Dar ofiţerii lui superiori au decis că problema sistemului nu fusese provocată de el şi nu putea fi anticipată.

– Şi care a fost problema? întrebă Akuin. De ce n-a funcţionat sistemul?

– N-am aflat niciodată. La început, nu eram în stare să mă gândesc la asta. Mai târziu, nu mi-a mai păsat.

– Pilotul avea permisiunea să se omoare?

– Ăsta-i încă un lucru pe care nu-l ştiu.

Pilotul intrase în panică într-o situaţie de criză. Asta ştia Akuin despre el. Poate că, văzând pagubele făcute, căzuse a doua oară pradă panicii şi luase singur hotărârea să moară. Ce idee îngrozitoare!

– Dacă a cerut permisiunea şi a primit-o, atunci a făcut ce trebuia, spuse băiatul, în cele din urmă. Iar inginerul e bine

că a rămas în viaţă, după ce nu i s-a dat voie să moară, deşi... Ha! Probabil că voia să moară.

– Probabil, aprobă Toi Chaib.

Dar în mintea lui Akuin se cuibări şi alt gând, pe care nu-l dezvălui.

– Te întrebi cum de-am rămas eu în viaţă. Să ştii că am stat mult pe gânduri înainte să iau o decizie.

Se opri, mângâind marginea încreţită a unei flori exotice cu mâna sănătoasă.

– Eram chipeş, continuă el. Mulţi veneau la mine sau mă priveau de la distanţă, aşteptând din partea mea vorbe de încurajare. Ha! Mă bucura când făceam pe cineva fericit spunându-i „da”. Pe urmă m-am trezit şi am văzut că nu mai am un picior. Ce surpriză! Unde era restul trupului meu?

Akuin se nelinişti. Copiii nu vor să ştie că adulţii pot fi nefericiţi. Protagoniştii pieselor eroice, da. Ei pot suferi, înspirându-l pe un băiat de vârsta lui. Dar un bărbat ca Toi Chaib, profesor şi infirm pe deasupra, n-ar trebui să-şi dea în vileag durerea.

– Nu voiam să şchiopătez şi să mă târăsc toată viaţa, îi spuse profesorul, cu glas neînduplecat. Voiam să mă mişc repede, să fiu frumos şi iubit. Una dintre rudele mele bărbăteşti mai în vârstă a venit să mă viziteze cât eram la infirmerie. I-am cerat permisiunea să mor. El mi-a spus: „Aşteaptă.” L-am ascultat. Rudele mele s-au consultat între ele şi cu ofiţerii mei superiori. Aşa se procedează, îi explică Toi Chaib cu acelaşi glas neînduplecat. Numai în piesele eroice e altfel.

– Ştiu, afirmă Akuin.

Într-un fel, nu ştia. Până în clipa aceea, regulile sinuciderii fuseseră pentru el ireale, un lucru pe care-l învăţai aşa cum înveţi formule pe care nu le vei folosi niciodată. Ce bine că pot folosi beţişoare şi triunghiuri ca să aflu înălţimea

copacului aceluia înalt! Dar vreau eu să ştiu cât e de înalt? Nu.

– Într-o asemenea situaţie, adăugă Toi Chaib, care apare în piesele eroice, când bărbatul e complet singur sau cei din jurul lui sunt nedumeriţi şi greşesc, e logic ca el să-şi ia soarta în mâini. Nu are de ales. Dar e o idee bună să te asiguri că eşti erou într-o situaţie eroică înainte să procedezi aşa. M-am hotărât că trebuie să trăiesc, din mai multe motive. Eram un grădinar extraordinar de îndemânatic şi un profesor foarte bun. În plus, sunt singur la părinţi, iar mama e foarte iubită în familia noastră. S-a considerat că ar suferi prea mult dacă mi-aş lua viaţa.

Akuin plecă din seră la scurtă vreme, păşind cu greu prin stratul proaspăt de zăpadă. Deasupra capului văzu cerul plin de stele. Aerul era nemişcat, dar tăios ca lama de cuţit. Băiatul mergea într-un nor al propriei sale respiraţii.

Ajunse la mijlocul unui teren de joacă şi privi în jur, mai întâi la zăpada neatinsă, căci se vedea numai urma lăsată de el, apoi la cer. Minunat! Ce de culori! Ce întindere greu de măsurat!

Dintr-odată, nu mai ştiu unde se află şi pe unde s-o ia. Înainte sau înapoi, era acelaşi lucru. Pământul îi fugise de sub picioare, iar corpul lui îşi pierduse greutatea; aluneca printre stelele nenumărate.

Era un sentiment nemaipomenit. Închise ochii. Senzaţia de alunecare mai ţinu preţ de o clipă. Pe urmă se stinse la fel de repede cum apăruse. Când deschise ochii, împrejurimile arătau ca de obicei.

Mai târziu, se întrebă dacă nu cumva avusese o viziune. Mai mult ca sigur că nu. Nu dăduse niciodată semne că ar avea însuşiri de profet, şi nici nu voia. Te tulbură să vezi ce nu văd alţii. Profeţii sunt o spiţă ciudată şi dizgraţioasă, care se strecoară prin viaţă ca peştele prin apă, sunt mereu în afara vremurilor şi nu se adaptează nici unui grup. Nici un băiat cu mintea întreagă nu-şi doreşte un astfel de trai.

Mai degrabă fusese obosit şi tulburat de povestea mentorului său, îşi zise. În orice caz, experienţa, odată încheiată, nu se mai repetase.

Termină anii de şcoală în perioada stabilită. Pentru *hwarhath*, educaţia nu e o cursă. Nimeni nu termină înaintea altuia. Cum s-ar putea aşa ceva? Fiecare bărbat *hwarhath* merge la armată imediat după şcoală şi nimeni nu e recrutat dacă nu a atins vârsta maturităţii[1].

La douăzeci de ani, Akuin părăsi şcoala şi merse acasă pentru o vizită mai lungă. Ca întotdeauna, lucră în grădina familiei. Mama lui îl privi cu îngrijorarea obişnuită. Devenise un tânăr foarte atrăgător, zvelt şi graţios. Pielea lui palidă şi pătată îi amintea de metalul lucios în soare, ori de apa scurgându-se pe pietre. Dar era prea liniştit pentru un tânăr de vârsta lui, prea gânditor şi prea îndrăgostit de plantele pe care le îngrijea.

Cu puţin noroc, îşi zise, va primi însărcinări de grădinar. Asta recomandaseră profesorii de la şcoală. După spusele bărbaţilor din familie, ofiţerii care distribuie sarcini ţin deseori cont de asemenea recomandări. Dar nu întotdeauna, desigur.

Cu puţin timp înainte de strângerea recoltei, Akuin îşi primi însărcinarea. Cum era de aşteptat, pleca în spaţiu, dar mesajul nu spunea unde anume. Îşi împachetă lucrurile într-un singur bagaj, cât i se permitea, şi-şi luă rămas-bun de la familie. Nu-i fu uşor să-i spună la revedere mamei. Spre deosebire de oameni, *hwarhath* nu-şi exprimă durerea eliminând apă pe la colţul ochilor. Nici nu le place, ca oamenilor, să scoată zgomote. Indiferent de motiv - durere, supărare, fericire, criză de nervi, o surpriză de moment -, oamenii fac zgomot. Un comportament stânjenitor. Poate

[1] Probabil că pasajul face aluzie la educaţia oamenilor, pe care *hwarhath* o consideră un fel de concurs pe care unii trebuie să l câştige, iar alţii să-l piardă. Ce fel de societate vrea să producă tineri care au suferit deja un eşec la vârsta de douăzeci de ani? Ce fel de societate tratează instruirea generaţiei următoare drept un joc?

că l-au moştenit de la strămoşi, care şi-au petrecut timpul (ni se spune) ţipând din vârful copacilor. *Hwarhath* probabil că descind din animale care au trăit mai mult pe pământ, unde se vedeau unul pe altul şi unde zgomotele atrăgeau atenţie nedorită. De cele mai multe ori, spre deosebire de oameni, ei sunt tăcuţi.

Dar ce fel de bărbat vrea să vadă suferinţă pe chipul mamei sale?

Se simţi de-a dreptul uşurat când ieşi din casă. Plantele care mărgineau grădina crescuseră înalte până la talie. Frunzele lungi şi ascuţite semănau (pentru Akuin) cu un gard de săbii incrustate cu metale preţioase şi bijuterii, căci străluceau roşii, albastre, galbene, verzi. Mai ales verdele era o nuanţă atât de intensă şi pură, încât parcă-l străpungea. Ha! Simţea culoarea în gât şi în piept.

Prin aerul fierbinte pluteau insecte de aceleaşi culori de sfârşit de vară. Aplecându-se şi privind atent, Akuin zări fructe şi legume coapte ascunse printre frunzele plantelor cultivate pentru hrană. Găsi şi câţiva dăunători, pe care-i strivi cu degetele, apoi se îndreptă spre maşina care-l aştepta.

Una dintre verişoare îl conduse până la cea mai apropiată gară. Se despărţiră în tăcere. Akuin luă trenul spre aeroportul regional, apoi avionul spre una dintre insulele-cu-rachete. De acolo plecă (cu racheta, desigur) spre o staţie de tipul ţine-ritmul-cu-cei-aflaţi-dedesubt[1]. Cu fiecare etapă a călătoriei, mediul devenea tot mai restrâns şi mai artificial, până când, la sosirea pe staţie, se transformă într-un labirint de coridoare de metal cenuşiu. Nici o fereastră nu se deschidea spre spaţiul cosmic. Ce-ar fi văzut oare, dacă ar fi fost altfel?

Planeta lui natală, acum de neatins.

Akuin simţi cum i se strânge inima ca o plantă sfrijită de secetă. Cum o să supravieţuiască? Vocea bunicii, vie în

[1] Oamenii îi spun staţie de pe orbita geosincronă.

mintea lui, îi dădu răspunsul: prin loialitate şi disciplină. Îi făcu, în gând, semn că a înţeles-o.
Un vehicul supraluminic îl transportă (pe el şi pe alţi bărbaţi) pe o staţie din regiunea cea mai îndepărtată a spaţiului explorat de *hwarhath*. Nu era un loc unde ei ar fi construit o staţie în mod obişnuit. Era prea departe, iar drumul până acolo, greu de urmat.
Dar când veniseră pentru prima oară în această regiune, descoperiseră multe stele în imediata ei vecinătate. În sine, zona ar fi fost interesantă. Stelele din spaţiul *hwarhath* sunt, în mare parte, rare ca arborii din Marea Câmpie Centrală; în general, rămân solitare, nu se adună în roiuri. Rar găseşti mai mult de două-trei la un loc.
Dacă stelele obişnuite sunt precum copacii cu trunchiul în formă de sticlă, care se înalţă singuratici pe câmpia prăfuită, doar cu două-trei mlădiţe sau fraţi care să le ţină tovărăşie, atunci grupul de stele descoperit în regiune semăna cu un crâng sau un desiş, format dintr-un motiv încă necunoscut, poate ascunzând un izvor sau un ochi de apă.
Sigur că savanţii *hwarhath* voiau să studieze crângul înstelat. Aveau destulă influenţă să obţină construirea staţiei, dar n-au primit resursele pe care le-au dorit. Nu uitaţi că războiul era în toi. Regiunea se afla foarte departe de planeta-mamă şi de zona în care oamenii reprezentau o problemă obişnuită. Munca depusă de savanţi aici nu părea importantă pentru cei ce luau decizii. Noua casă a lui Akuin nu primea fonduri suficiente.
Imaginaţi-vă un cilindru de metal rotindu-se pe orbita unei stele nesemnificative, prăfuite şi fără prea multă lumină. Cilindrul e mic şi neted, fără anexele caracteristice marilor staţii care, în timp, se extind ca plantele, adică le cresc flori, tulpini şi capsule metalice. În jurul lor mişună echipajele de serviciu: aparate de zbor pentru întreţinere, navete, sateliţi

de cercetare sau pentru producţii specializate, graţie cărora staţiile par învăluite într-un nor de insecte sclipitoare.

Destinaţia lui Akuin nu arăta nici pe departe aşa. Era doar un cilindru, o simplă formă geometrică rotindu-se pe orbita planetei primare, care nu avea sateliţi. La distanţă, se aflau alte stele, strânse împreună, toate cu lumină slabă, roşiatică.

– Ca o tabără de soldaţi pe câmp, remarcă unul dintre noii sosiţi (nu Akuin). Ce lungă a fost noaptea! Focurile soldaţilor au ars până s-au stins de tot.

– Ţi s-o fi părând ţie că seamănă cu nişte ostaşi, comentă un alt soldat, dar mie îmi seamănă cu un roi de stele[1].

Prin crângul stelar (ori, dacă vă place imaginea, prin tabăra de soldaţi stelari) se aflau răspândite şi alte corpuri, de mai multe varietăţi, pe care noii sosiţi nu aveau cum să le vadă. Cele mai multe erau stele arzând până se afundau în întuneric, consumându-şi energia, echivalentele tăciunilor arşi, încă fierbinţi. Altele, mai puţine la număr, se sfărâmau în bucăţi atât de dense, încât gravitatea le zdrobise materia într-un fel de piure sau supă groasă. Restul, cele mai puţine, se numeau stele-pe-cale-să-se-piardă-în-stranietate; ele îi interesau pe savanţii *hwarhath*?[2]

Akuin nu acordă prea multă atenţie crângului (sau taberei) stelare. În schimb, remarcă interiorul staţiei: un labirint aglomerat de coridoare şi camere. Desigur, nu existau ferestre, iar majoritatea hologramelor (numai câteva, şi nu la fel de frumoase ca acelea de pe o staţie mai mare) arătau peisaje mai spectaculoase din galaxie.

La capătul unui coridor se rotea o planetă gigantică, înconjurată de luni şi inele împletite. La capătul altuia

---

[1] Acest schimb de replici este un exemplu de simţ al umorului printre *hwarhath*.

[2] Pitice negre, găuri negre şi singularităţi. Nu avem nici un motiv să credem că au descoperit un asemenea roi de stele.

stătea o navă a oamenilor care exploda întruna sub proiectilele trase de *hwarhath* unul după altul. Ha! Ce mai privelişte! Dramatică şi încurajatoare!

Akuin primi un loc într-o cameră pe care o împărţea cu patru tineri, şi ei nou-veniţi. Fiecare avea patul lui, un dulap şi o nişă în perete pentru instalarea unei holograme. Trei dintre colegii lui preferară scene de acasă, la fel şi Akuin, care alese grădina bunicii în mijlocul verii. Nişa celui de-al patrulea, un tinerel slăbuţ, cu nişte semne înspăimântătoare vizibile prin blana cenuşiu-deschis, rămase goală.

Tânărul acesta urâţel se numea Gehazi. Era neaşteptat de calm şi prietenos pentru cineva care arăta de parcă fusese o ţintă de aruncat cu cerneală. Cum e posibil ca o familie să păstreze un astfel de copil?

– Explicaţia e foarte simplă, îi spuse Thev lui Akuin, a doua zi după ce se cunoscură. Mama mea e matematician, cel mai bun din neamul nostru, iar sperma utilizată pentru obţinerea mea a provenit de la o familie - Thevar pe nume - de savanţi celebri. Din păcate, membrii ei se nasc pătaţi, chiar dacă rareori. E un defect pe care au încercat să-l elimine. În orice caz - se vede că Thev era mare vorbăreţ -, mama a avut o sarcină foarte grea. Nu numai că-i era rău, dar capacitatea ei de a gândi matematic i-a dispărut aproape complet, fie din cauza greţurilor, fie a modificărilor hormonale.

Când m-am născut, s-au gândit să mă omoare. Ia priveşte!

Îşi petrecu mâna peste braţul desfigurat de o pată mare şi neagră.

– Cum să duc o viaţă normală? Dar mama anunţase deja că n-o să mai permită familiei s-o însămânţeze din nou. Erau anii ei cei mai buni, când putea face lucruri originale. Nu avea de gând să-i irosească făcând pe mama. Aşa că - vocea calmă şi prietenoasă deveni amuzată - rudele ori mă omorau, şi atunci pierdeau materialul genetic al mamei, ori

mă păstrau. Nu aveau nici un motiv să creadă c-o să crească un prostovan.

– Nu te deranjează?

– Că nu sunt prostovan? Nu. Zeiţa s-a asigurat că universul e plin de proşti. Din câte înţeleg eu din comportamentul lor, oamenii sunt la fel de mărginiţi ca majoritatea *hwarhath*. Ce e cu războiul ăsta, de exemplu? Cum să ne batem cu oamenii, când nici măcar nu putem vorbi cu ei? Ce-au însemnat războaiele în toată istoria noastră? Am cucerit teritorii! Am furat femei şi copii! Dar la ce ne folosesc femeile oamenilor? Dacă sunt femei, în sensul dat de noi termenului. Din câte ştim, oamenii au cinci sexe diferite, dar nici unul nu produce copii într-un fel pe care să-l pricepem şi noi. Iar în ce priveşte pământul lor, la ce ne slujeşte? Plantele noastre nu vor creşte pe planeta lor. Deci pentru ce ne batem? Pentru femei care nu pot îngriji copii *hwarhath* şi pământ arid. Oamenii sunt la fel de proşti. Asta dacă nu cumva au un alt motiv să omoare.

Thev înclină din cap, gândindu-se la ideea unei noi pricini de război.

– M-am referit la aspectul tău, îi spuse Akuin, şi atinse un petic de blană fără pete, strălucitoare ca argintul. Dacă ai fi fost aşa peste tot…

– Ei, atunci aş fi fost nemaipomenit! S-ar fi făcut coadă la uşa noastră, şi asta zău că nu ţi-ar fi convenit.

Thev se opri. Stătea trântit pe pat, proptit în coate, şi-l privea pe Akuin cu ochi galbeni-maronii.

– Ba da, m-a deranjat uneori, reluă el. Când mi-am dat seama prima oară ce urât sunt, când mergeam la şcoală şi aveam vârsta la care băieţii se îndrăgostesc. Mi-am zis că niciodată n-o să fiu iubit. Trebuia să mă mulţumesc cu mâinile mele şi cu programele despre comportament sexual sigur şi sănătos, desfăşurate de Autoritatea de Sănătate Publică[1].

[1] *Hwarhath* cred că domeniul sănătăţii publice nu trebuie să fie

– Aşa s-a întâmplat? întrebă Akuin.

Thev zâmbi:

– Am văzut multe asemenea programe. Dar am descoperit că unii bărbaţi preferă inteligenţa. Şi crede-mă pe cuvânt, sunt inteligent!

Cei doi s-au împrietenit, deşi colegii lor de cameră n-au înţeles de ce. Akuin era frumos şi trist, genul de tânăr pe care bătrânilor - unora dintre ei - le plăcea să-l alinte. Nimeni n-o să-l alinte vreodată pe Thev. Era prea încrezător şi fericit. Pe lângă asta, aveau şi vârste diferite. Thev petrecuse pe planeta-mamă câţiva ani în plus, studiind la renumitul Institut Helig. Nu avea douăzeci şi unu de ani, ci douăzeci şi trei, deşi nu arăta bătrân. Îşi dedicase timpul ideilor, mai degrabă decât experienţei. Cunoştea stelele, nu manierele.

Akuin şi Thev rămaseră împreună în perioada de orientare în care nou-veniţii fură învăţaţi despre viaţa în spaţiu.

– Ca doi scaieţi, comentau colegii, care începură să suspecteze că pe Thev îl atrăgea mai degrabă frumuseţea lui Akuin.

Dar pe acesta ce-l atrăgea la un bărbat ale cărui vorbe erau adesea imposibil de înţeles? Toate felurile acelea de stele care se destrămau, schimbându-şi (cum se întâmpla de multe ori) natura primită de la Zeiţă şi uneori (după părerea lui Thev) căzând din universul creat de ea. Un lucru neaşteptat! Cine îl putea pricepe? Cine îl considera interesant sau erotic?

La sfârşitul perioadei de orientare, Thev începu să-şi petreacă timpul cu alţi fizicieni. Akuin îşi prelua noua slujbă, în grădina staţiei.

---

plictisitor. Cele mai bune dintre programele lor de educaţie sexuală sunt, conform savanţilor care au studiat subiectul, pure stimulente erotice de cea mai înaltă clasă, la care oamenii pot reacţiona - şi de multe ori o fac.

O grădină, vă vine să credeţi? Băiatul era salvat. Îşi găsise mediul natural.

Grădina ocupa un şir de camere metalice, ca orice alt loc de pe staţie. Plantele, toate mai degrabă folositoare decât ornamentale, creşteau în răzoare înălţate, ca nişte cutii metalice. Primeau lumină prin panourile din tavan, iar umezeala le-o asigura o reţea de ţevi, prin care apa se scurgea direct la rădăcini. Nimic nu se irosea. Nimic nu exista fără să aibă un rost.

Akuin descoperi că pentru el grădinăritul însemna multe lucruri, în afara grădinii în sine. Îi era dor de lumina soarelui, de nori, de ploaie, de insecte, de *tli*, de dealurile înălţate la orizont, de mirosul pădurii sau al oceanului apropiat. De casă îi era dor, de lumea de acasă, cu toate ale ei. Mai ales de ţara lui, cu văi şi râuri pline de pietre, cu munţii de granit imposibil de cucerit.

Dar plecarea nu era permisă, cu excepţia unei vizite scurte, până la optzeci de ani. Şaizeci de ani pe o astfel de staţie! Un gând înspăimântător!

– Lasă nostalgia, îl sfătui Thev. Ai harul grădinăritului. Grădinarul principal a spus-o nu o dată. În timp, o să fii transferat pe una dintre staţiile mai mari, cu plante ornamentale şi insecte, poate chiar cu o hologramă a cerului de acasă. La asta să te gândeşti, nu la tine, în vreme ce culegi lăstari de pe tulpini. Eu o să ajung mare fizician. O să fiu invitat să ţin pre legeri şi o să glumim amândoi pe seama trecutului nostru.

Akuin îşi exprimă în vorbe îndoiala din suflet.

– Iar în cele din urmă, continuă Thev, când o să fii încununat de succes, eu o să-ţi mărturisesc că te-am iubit întotdeauna. Numai Zeiţa ştie de ce, căci ai o fire îngrozitoare.

Akuin se uită mirat la prietenul său:

– Vorbeşti serios?

– Despre firea ta? Absolut!

– Nu, despre faptul că mă iubeşti.

– Te-am iubit din prima clipă când ţi-am zărit blana lucioasă. De când te-am auzit văicărindu-te.

– De ce?

– Habar n-am. Nu uita că sunt expert în stele, nu în indivizi.

Akuin se uita întruna la Thev care stătea (ca de obicei) lăţit pe patul său de sub nişa goală din perete. Tocmai se întorsese de la duş. Gol-puşcă, i se vedeau toate petele de pe partea din faţă a corpului. Una îi acoperea jumătate de frunte. Alta, mai lată şi la fel de hidoasă, se întindea pe o jumătate de coapsă.

– Te-ai gândit vreodată să-ţi vopseşti blana? îl întrebă Akuin.

– Mătuşile mele au încercat să o vopsească în tinereţe. Nu mi-a plăcut deloc. Puteam, căci era o treabă înfiorătoare şi murdară, care trebuia reluată la nesfârşit. Când venea vremea vopsitului şi simţeam mirosul vopselei pregătite la foc, fugeam şi mă ascundeam, iar ele veneau să mă găsească. La început i-au mobilizat şi pe verişorii mei, dar la un moment dat au început să le refuze. „Dacă Thev vrea să fie urât, n-are decât. Nu vrem să-l vânăm ca pe un animal.” În cele din urmă, au renunţat şi mătuşile.

– Nu te-ai răzgândit niciodată?

– Ce vrei să spui? Că ai vrea să fii iubitul meu dacă m-aş căni la blană? Altfel, nu? Nu te mulţumeşte că eşti iubit? Eu sigur sunt mulţumit că sunt deştept.

Fără îndoială, petele erau respingătoare. Dar trupul zvelt era destul de frumos, la fel şi vocea, potolită, prietenoasă şi veselă. Thev avea o minte cum n-avea nimeni altul. Cum ar fi să faci dragoste cu cineva care cercetează măduva stelelor, să vadă ce se ascunde în spatele obişnuitelor lucruri cunoscute?

Akuin îşi sărută prietenul. Thev îi răspunse cu pasiune. Era la fel de pasional, pe cât era de urât şi de inteligent.

Cei doi au devenit iubiţi, o situaţie dificilă pentru un cuplu tânăr, privat de intimitate. Fie trebuiau să aştepte până plecau colegii de cameră, fie mergeau în camerele-pentru-sex-şi-alte-activităţi-intime, puse la dispoziţie lângă sala de sport.

Ar fi mai bine în pădurile Atkwa sau în colţurile dosite ale grădinii bunicii, îşi zise Akuin. Până şi dunele de lângă fostul lui internat ar fi fost mai convenabile. Staţia nu era un loc pentru dragoste, deşi Thev nu se arăta deranjat de camerele cenuşii sau de aerul cu iz de metal.

Oare altfel ar fi stat lucrurile, se întrebă Akuin mai târziu, dacă şi-ar fi ales un iubit mai potrivit pentru el? Unul dintre cei mai în vârstă, care se arătau interesaţi de el? Grădinarul principal, de exemplu.

Mai exista o problemă, în afară de locurile incomode în care făceau dragoste: cealaltă pasiune a lui Thev. Era absorbit de crângul stelar.

Poate că, dacă Akuin şi-ar fi iubit şi el munca la fel de mult, ar fi suportat mai uşor perioadele în care mintea lui Thev se pierdea în abstracţiuni sau monologurile lui interminabile despre comportamentul stelelor în curs de îmbătrânire. Se străduia să fie şi el la fel de plictisitor, vorbindu-i despre problemele grădinilor. E greu să păstrezi echilibrul unui sistem ecologic incomplet. Grădina era mereu infestată de un organism parazitar, nici plantă, nici animal, care trăia după capul lui. Provenea de pe planeta-mamă, dar suferise modificări după ce *hwarhath* îl transportaseră, din neatenţie, în cosmos, un mediu care i-a priit. Mai bine zis, i-au priit grădinile din cosmos. Se simţea în largul lui în lumina care nu avea acelaşi spectru ca steaua de acasă a rasei *hwarhath*, iar solul fără microorganismele planetei-mamă era un dar de la Zeiţă.

Thev îl asculta răbdător, dar nu auzea decât văicăreli. Evident că o grădină cosmică era altfel decât una de acasă. Evident că apăreau greutăţi şi necazuri. Dar pentru o fire ca

a lui, optimistă şi hotărâtă, greutăţile trebuiau depăşite sau îndurate cu bucurie, aşa cum îşi îndura el petele.

Dacă plantele lui Akuin se acopereau de mucegai, atunci el va trebui să găsească un leac pentru ele. Dacă nu-l va găsi, va fi nevoit să cultive alte soiuri de plante.

– Tu nu eşti niciodată descurajat?

– Ba tu mă descurajezi, câteodată. De ce să nu te bucuri de viaţă? Ţi-e mai bine dacă te laşi copleşit de tristeţe? Gândeşte-te cât eşti de frumos! Gândeşte-te cât îţi sunt de devotat! Crezi că mucegaiul e mai rău decât ecuaţiile mele, care se rezolvă cum vreau eu?

În ciuda moştenirii sale de invidiat, îi mărturisi Thev, nu era un matematician de primă mână. Mai degrabă avea un instinct al lucrurilor.

– De la cine l-am moştenit, habar n-am. Poate de la cine m-am procopsit şi cu petele. Oricum, nu judec alegerea Zeiţei în privinţa universului. Pentru mine, e ca şi cum aş avea viziuni. Şi dacă-ţi închipui că e uşor să vezi lucrurile în mai mult de cele cinci dimensiuni obişnuite, să ştii că te înşeli[1].

---

[1] Fizica şi matematica *hwarhath* premoderne recunoşteau cinci dimensiuni ale obiectelor în spaţiu: poziţia, întinderea, extinderea laterală, extinderea în sus şi în jos şi relaţia sau raportul. (Echivalentele lor umane sunt punctul, linia, planul şi volumul.) Teoria modernă timpurie susţinea o a şasea dimensiune - durata sau timpul - care pe hwarhath îi incomoda, ei fiind obişnuiţi să judece în seturi de câte cinci. S-au făcut încercări de revenire la cele cinci dimensiuni iniţiale. Timpul nu putea fi eliminat, dar s ar putea face ceva cu unul dintre aspectele originare ale spaţiului. Erau oare necesare şi poziţia, şi raportul? Trebuia neapărat separată extinderea laterală de cea în sus şi îh jos? Cu toate acestea, toate cele şase dimensiuni aveau un fel de realitate a lor. Existau probleme care nu se puteau rezolva fără ele, aşa cum existau probleme care nu se puteau rezolva deloc, dacă nu se simplificau prin eliminarea uneia sau mai multor dimensiuni. În final, majoritatea a acceptat existenţa tuturor şase, deşi, în limbajul de toată ziua, vorbesc de „cinci dimensiuni”. Teoriile mai recente, cum sunt cele care explică metoda călătoriei supraluminice şi existenţa universului, se bazează pe şi mai multe dimensiuni. Oamenilor încă nu le este clar cum

Asta e crângul stelar: un loc pentru care, dacă vreau să-l înţeleg, am nevoie de mult mai mult de cinci dimensiuni. Sunt atâtea stele acolo, şi sunt atât de aproape una de alta!

Poate că problema stătea în gradul de importanţă acordat muncii lor. Mucegaiul părea o problemă minoră faţă de lupta dusă de Thev cu ecuaţiile lui. Dar la mijloc era şi o chestiune de temperament. Graţie firii sale dinamice, orice făcea Thev devenea important. Când se lupta, ducea o luptă desăvârşită. Tristeţea lui Akuin, deja cronică, îi minimaliza preocupările. Nimic din ce făcea nu părea să merite efortul, nici în ochii lui, nici în ai celor din jur.

Se încheie primul an petrecut în spaţiu. Începu al doilea. Din mesajele primite de la rude, reieşea că acasă toate erau bune şi frumoase, deşi grădina bunicii nu înflorea ca pe vremea când se ocupase el de ea. Fără îndoială, avea un har.

– Ce noroc pe tine să te poţi folosi de el acolo unde eşti! îi scria mama lui.

Mucegaiul nu mai reprezenta o problemă. Akuin îl convinsese pe grădinarul principal să cultive câteva plante ornamentale.

– Numai pe la colţuri, băiete. În locuri de care nu ne folosim. Asta nu e o staţie mare. Dacă ofiţerii de aici vor flori pentru iubiţi, treaba lor. Oricât m-ai ruga, după insecte să ştii că n-am să trimit. Nu intră în buget.

La început, Akuin sădi plante cu frunze colorate. Străluceau ca nişte giuvaieruri în colţurile răzoarelor scufundate în vegetaţia albastră-verzuie.

– Ca focul în noapte, spuse unul dintre ofiţerii superiori. *Nu* se poate să avem şi flori?

– Vorbeşte cu şeful meu. El zice că nu sunt bani.

Ofiţerul, fizician, şi încă unul bun, după spusele lui Thev, mângâie o frunză de un roşu aprins.

---

s au descurcat *hwarhath* cu ele.

– Poate reuşim să facem cumva, dar are dreptate, cercetarea nu primeşte niciodată fondurile pe care le merită. Eşti prietenul lui Gehazi Thev, rosti el, uitându-se mai bine la Akuin.

– Da.

– Ai făcut o alegere bună. Are viitorul asigurat, chiar dacă e urât ca un perete stropit cu noroi. Frumuseţea nu e totul.

Mângâie frunza încă o dată.

– Dar are rostul ei.

S-au găsit bani pentru flori, dar nu şi pentru insecte. Ofiţerul superior o culese pe prima care înflori.

– Ca s-o dau cuiva drag, explică el.

– Ştiu cine e, spuse Thev. Un bărbat care avansează datorită farmecului său. O să intre în administraţie. Nu-i destul de deştept pentru cercetare. Dar nu-i un tip rău, se va asigura că aceia care gândesc vor avea şansa să gândească. Crezi că farmecul poate să ridice omul pe treapta cea mai înaltă, Akuin?

– Casta Conducătorilor[1] nu mi-a lăsat niciodată impresia că e alcătuită din indivizi fermecători.

– Cercetătorii nu ajung niciodată în Castă, spuse Thev. Contabilii, da, şi administratorii, deşi nu sunt sigur că sunt nişte administratori şarmanţi. Şi specialiştii în război. Dar nu cei care ştiu cum funcţionează universul în realitate.

– Eşti ambiţios? întrebă Akuin.

– Da, dar nu într-atât încât să vreau să ajung în Castă. Îmi doresc, în afară de tine - se răsuci şi-l trase pe Akuin lângă el - doar faimă nemuritoare şi o slujbă bună de profesor.

La sfârşitul celui de-al doilea an petrecut în spaţiu, Akuin plecă în permisie acasă, ca orice tânăr, în ţara natală şi în casa copilăriei sale. Stătu acolo perioada obişnuită, lucrând în grădina bunicii şi plimbându-se pe dealurile pietroase. Mai tot timpul şi-l petrecea singur.

[1] Termenul *hwarhat*h pentru Înaltul Comandament. Casta conduce societatea în spaţiu şi ei i se supun bărbaţii, oriunde s ar afla.

Ha! Crescuse, îi spuseră femeile din familie. Se făcuse mai frumos ca niciodată! Nu pomeniră de firea lui rezervată, care le nedumerea, nici de expresia de tristeţe care prea des îi întuneca obrazul.

– Poate că nu-i nimic rău cu el, susţinea bunica, atunci când el nu era de faţă. Unii bărbaţi se adaptează mai greu în spaţiu, dar până la urmă toţi reuşesc. Băiatul acela mi se pare că e de bun augur. M-am interesat de familia lui. Un neam mic, nu foarte bogat, dar a făcut câteva alianţe excelente şi are trăsături line. Dacă idila are un sfârşit fericit şi Akuin rămâne cu băiatul ăsta, Gehazi, ar trebui să ne gândim să-i abordăm familia pentru spermă.

– Dar locuiesc de partea cealaltă a planetei! protestă mama lui Akuin. Şi tânărul e plin de pete!

– N-ar fi o idee bună să ajungă tată de copii, recunoscu bunica. Deşi se zice că e un geniu. Dar sunt de acord cu tine. Mai bine să mergem la rudele lui bărbăteşti. Are multe cu înfăţişare normală, majoritatea foarte inteligente. În ce priveşte locul neamului Gehazi, trăim vremuri moderne. Nu mai putem fi provinciali. Cine ştie ce alianţe se vor dovedi utile?

La sfârşitul permisiei, Akuin îşi vizită fosta şcoală. Era cam pustie, elevii fiind în vacanţă, dar îl găsi pe Toi Chaib, care pregătea grădina pentru iarnă. Ha! Aerul era deja rece şi mirosea a vegetaţie ofilindă, când bătea vântul dinspre continent.

Petrecu o zi întreagă cu mentorul său, săpând pământul uscat, retezând tulpini şi crengi, adunând frunzele căzute. Seara băură *halin* şi stătură de vorbă singuri, în încăperea lui Toi Chaib. Nu se mai afla nimeni în clădire.

Când se îmbătară amândoi, Toi Chaib spuse:

– Întotdeauna am vrut să fac sex cu tine. Nu era posibil, câtă vreme nu erai bărbat. Dar te doream şi asta mă speria. De obicei nu mă atrag băieţii.

Oare de ce se dădeau urâţii la el? se întrebă Akuin. Poate pentru că îi sesizau defectele, altele decât urâţenia lor. Nu era nimic în neregulă cu Thev, în afară de pete. Avea însuşirile unui tânăr model: cinste, hotărâre, franccheţe, devotament. Nu şi violenţă. Îi lipsea cea de-a cincea virtute bărbătească. Păi, nimeni nu-i perfect, iar celelalte caracteristici ale sale, inteligenţa şi voioşia, compensau lipsurile.

Toi Chaib era o fire mai tulburătoare. Pe chipul lui, Akuin citi singurătate şi dorul după lucrurile pierdute: frumuseţea şi viaţa în spaţiu. În el se oglindea viitorul său. Şi el putea ajunge aşa. Dar nu credea c-o să-l atragă băieţii. Asta era o perversiune, la urma urmei. Defectul lui - care-o fi fost - nu era perversiunea. Grădinar fiind, voia să-şi facă meseria acasă. Ce ambiţie ruşinoasă! Dar nu la fel de ruşinoasă ca dorinţa de a molesta copii.

La sfârşit, după încă o cupă de *halin*, Akuin se culcă cu Toi Chaib, fără să ştie exact de ce. Bătrânul voia, iar el simţea că-i e dator. O explicaţie la fel de bună ca oricare alta. Dimineaţa, la despărţire, mentorul său îi oferi o floare tropicală din sera şcolii, uriaşă şi sofisticată, albastră asemenea cerului, dar fără miros. Akuin o purtă cu el până se ofili, apoi o aruncă în ocean de pe una dintre insulele-cu-rachete. Peste un *ikun*[1], se urcă la bordul unei rachete care-l duse în spaţiu.

Gehazi Thev îl întâmpină cu afecţiune când ajunse înapoi pe staţie.

– A fost o idee bună să ne separăm o vreme. Am meditat la evoluţia stelelor în loc să fac sex. Sunt multe de spus despre amândouă, bineînţeles. Dar stelele sunt meseria mea.

În absenţa lui Akuin, se mutase în alt dormitor, cu patru fizicieni tineri.

[1] O măsură *hwarhath* a timpului, o zecime din ziua lor standard, adică 2,31 ore pământene.

– Nu văd de ce să fi rămas în camera cea veche. Nu am nimic în comun cu cei ce stau în ea. Numai obişnuinţa m-a ţinut acolo. Obişnuinţa şi tu, iar tu plecaseşi.

Idila lor continuă, deşi s-ar fi putut încheia. Cine poate spune ce-i leagă pe bărbaţi (sau pe femei)? Reveniră la vechile obiceiuri, exersând în sala de sport, mergând la teatru, să vadă înregistrări ale pieselor puse în scenă pe staţiile mai mari, ca Tailin. Amândurora le plăcea să se bălăcească în bazinele-pentru-scăldat. Amândurora le plăcea să facă sex în camerele-pentru-intimitate.

Acestea din urmă erau mici, ca toate locurile de pe staţie. Aveau un pat jos, fixat de podea, şi două taburete care se deplasau pe şanţuri. Pe tavan se afla o oglindă care se putea acoperi, deşi iubiţii o lăsau descoperită. Peretele de vizavi de pat se putea înlocui cu o hologramă. Lui Thev îi plăceau scenele cosmice: galaxii, nebuloase, stele şi planete. Akuin prefera (bineînţeles) scenele de acasă.

Odată, când stăteau într-o încăpere intimă, Thev începu să vorbească despre munca lui. Făcuseră sex şi se lungiră pe salteaua subţire, unul lângă altul. Un trio de stele - una roşie, una albă şi una portocalie - lucea ca focul în partea opusă a camerei. Oglinda de deasupra le reflecta corpurile nemişcate, Thev aşezat pe burtă, Akuin, pe spate.

Mai târziu, Akuin îşi aminti scena, aşa cum îşi amintea ziua în care se îndrăgostise de grădina bunicii.

Thev se ocupase de geometrie.

– Creez modele ca să văd ce se întâmplă în această regiune a spaţiului. Ascultă la mine, nu-i o joacă. Am evoluat ca să vedem în cinci dimensiuni, ăsta e numărul pe care insistăm să-l vedem, indiferent câte dimensiuni există. Dar este posibil să vezi mai multe, mai ales dacă ai un calculator la dispoziţie. Cum s-or fi descurcat strămoşii noştri fără calculatoare? Imaginează-ţi cum ar fi să înţelegi universul numărând pe degete. Sau să trasezi linii prin praf!

Nu-i de mirare că, la începuturi, universul era mic. Nu-i de mirare că era atât de simplu! Ceea ce trebuie făcut...

Thev se răsuci şi începu să caute prin buzunarele uniformei[1]. Peste o clipă, îngenunche în faţa proiectorului de holograme. Trioul de stele dispăru, înlocuit cu un obiect de formă neregulată, alcătuit din linii albe, sclipitoare. Plutea în aer, rotindu-se şi schimbându-şi forma în acelaşi timp.

– ...e să elimini una dintre dimensiunile obişnuite vizibile şi s-o înlocuieşti cu una invizibilă. La mintea cocoşului, mi-ai putea spune. Sigur că s-a mai procedat aşa de multe ori până acum. După cum tot sigur e că nu-i indicat să arăţi ce se petrece în această porţiune de cosmos.

Dar, dacă se fac multe asemenea modele parţiale, fiecare pentru un alt aspect al realităţii...

Camera se umplu de obiecte plutitoare, toate din linii scânteietoare, de culori diferite. Unele erau roşii sau portocalii, ca stelele dispărute, altele, verzi, albastre, galbene. O adevărată grădină! Numai că florile erau deformate şi se deformau întruna. Se deschideau ca frunzele primăvara ori se adunau, de parcă s-ar fi înghiţit. Când una se micşora, vecina ei creştea fie într-o dimensiune, fie în toate. Lui Akuin începu să i se facă rău.

– Desigur, problema e să stabileşti o corespondenţă între modele. Aici intervine calculatorul.

– Despre ce e vorba? întrebă Akuin. Are vreun scop dispunerea asta de obiecte urâte?

– Urâte! strigă Thev. Dragul meu, ai în faţă realizarea vieţii mele!

Reveni pe pat, strângându-şi genunchii cu braţele şi admirând peisajul.

---

[1] Uniforma bărbătească *hwarhath* e alcătuită dintr-o pereche de pantaloni lungi până la genunchi, bufanţi, cu multe buzunare. Ei şi sandalele sunt ţinuta potrivită pentru o staţie sau o navă spaţială. Pe planete, *hwarhath* poartă îmbrăcăminte variată.

– Bineînţeles, sunt tânăr şi o să mă perfecţionez. Dar nici ce vezi acum nu-i rău, te asigur.

– Mi-ai spus că încerci să vezi ceea ce nu poate fi văzut, să înţelegi ceea ce nu poate fi înţeles. Poate că reuşeşti. Toată lumea zice că eşti un geniu. Dar eu n-am de gând să înţeleg ce-i cu chestiile astea care se înghit.

– Vrei alt tip de model. Ceva legat de plante şi insecte.

– La asta mă pricep.

Thev rămase tăcut o vreme, contemplându-şi obiectele care continuau să crească, să-şi schimbe forma, să se dividă, să se micşoreze şi să dispară. O grădină ivită dintr-un coşmar. Grădina unui vrăjitor. În cele din urmă, rosti:

– Gândeşte-te la regiunea asta, la crângul stelar, ca la un desiş dintr-un loc arid, în care copacii sunt obligaţi să caute apă. Noi credem că solul e făcut din ţărână şi piatră. Că e solid. În realitate, în el intră şi ies rădăcini nenumărate, spărgând ţărâna şi piatra, răsucindu-se una în jurul alteia. E posibil să fie legate între ele.

Akuin crescuse într-un colţ de lume cu multe specii de copaci ale căror trunchiuri se dezvoltau dintr-un singur sistem de rădăcini. Dar îi venea greu să-şi imagineze stelele legate în acelaşi mod. Asta arată că nu prea fusese atent la orele de fizică, şi e adevărat.

– Ştim că stelele stranii se leagă de altele, tot stranii. De obicei, partenerele nu sunt apropiate. Aici, unde ne aflăm noi, cred însă că sunt. Stranietatea se încolăceşte pe sine. Pânza spaţiului e străpunsă, din nou şi din nou, de stranietate. Până acum, nu ţi-am spus decât lucruri cunoscute. Puţini savanţi au păreri contrare, numai stranietatea nu e unanim acceptată, iar eu nu sunt singurul care o susţin. Dar de acum încolo - Thev se uită la Akuin şi zâmbi - urmează numai ideile mele. Teoria cea mai cunoscută susţine că solul de sub desişul nostru de copaci e stabil. Da, l-au străpuns rădăcinile şi l-au chinuit, după cum

se vede clar la suprafaţă, unde pământul e umflat, împins de dedesubt. În zonele locuite, presiunea-de-dedesubt e foarte vizibilă. Trotuarele sunt ridicate. Zidurile clădirilor crăpate şi se dărâmă. Totul din cauza rădăcinilor.

Thev îşi răsuci degetele, mimând acţiunea rădăcinilor.

– Dar hai să ne imaginăm că solul nu e stabil. Poate că terenul e calcaros sau plin de peşteri. Rădăcinile, scormonindu-l, vor crăpa stratul subţire de piatră, formând acoperişul uneia din peşteri. În timp, acoperişul va ceda, iar desişul de copaci se va scufunda într-o dolină.

Pentru Akuin, fenomenul era de neînţeles. Există locuri în Marea Câmpie Centrală cu sol calcaros, iar apa se găseşte în rezervoarele de sub doline. Astăzi, morile de vânt ridică apa la suprafaţă. Mai demult, se tăiau zidurile de piatră şi se scotea apa cu găleţile. Akuin ştia lucrurile, astea, dar şi că dolinele apar dintr-odată. Dar cum să se formeze una în spaţiu? La urma urmei, dolinele presupuneau lipsa pietrei. Dar spaţiul nu era acolo în primul rând. Cum să lipsească ceva ce nu există?

– Hai să-ţi descriu un alt model, se oferi Thev. Gândeşte-te la regiunea asta ca la o bucată de brânză.

– Poftim?

– Una mare şi rotundă.

Thev îşi desfăcu braţele ca să-i arate dimensiunea bucăţii de brânză.

– Pare solidă, dar pe dinăuntru e un labirint de tuneluri. Dacă o îndoi puţin sau o răsuceşti, dacă exerciţi tensiune suplimentară asupra ei, poc!, se sparge şi rămân doar fărâmiturile. Gândacii şi-au distrus casa.

– Astea sunt imagini care mă neliniştesc. Ce vrei să spui cu ele? Că regiunea asta s-ar putea sparge în bucăţi? Îmi vine greu să-mi imaginez aşa ceva. Cum arată o fărâmă de spaţiu?

– Poate că desişul de copaci e totuşi un model mai convingător decât brânza, deşi tu ai vrut plante şi insecte,

aşa că ţi le-am dat pe amândouă. Cred că e posibil ca regiunea să se prăbuşească. Mai mult decât posibil. Cu timpul, prăbuşirea devine un fapt cert.

– Dar ce-o să se întâmple cu ea? Nu devine o dolină?

– Eu zic că s-ar transforma într-o arie vastă a stranietăţii. Sferică, desigur, ca toate lucrurile de acest fel.

– Şi cu staţia ce s-ar întâmpla?

Akuin se ridicase deja în capul oaselor şi se uita îngrozit la Thev. Nu-i descria o perspectivă prea luminoasă. Dar iubitul lui vorbea mânat de interes şi de pasiune. Ceea ce îl atrăgea pe Thev era, fireşte, propria lui inteligenţă. În plus, era posibil ca el să considere întreaga situaţie drept una dintre glumele spumoase pe care Zeiţa le făcea pe seama universului. Un individ pios se amuză întotdeauna la trucurile Mamei Creatoare.

– Depinde de amploarea dezastrului. Dacă va cuprinde întreaga regiune, atunci va fi distrusă şi staţia. Dar, dacă nu e unul foarte mare şi se petrece la o distanţă rezonabilă, atunci vom putea observa procesul.

Pe Akuin începea să-l doară capul, fie din cauza conversaţiei, fie din cauza obiectelor hidoase ale iubitului său, care umpleau camera şi se schimbau necontenit, într-un stil enervant. Spuse cu glas tare că-l doare capul. Thev opri înregistrarea. Rămase doar grădina, dar nu se mişca nimic din ea.

Mult mai bine aşa! Akuin se lăsă pe spate. În oglinda din tavan i se reflecta corpul negru. Într-o parte, zări o pâlnie de linii de un roşu aprins. Se dizolva şi se turna pe sine în sine, deşi acum nu se mai mişca nici un obiect, iar centrul ei era gol.

De cealaltă parte, văzu o sferă albastră, oprită exact în momentul când se transforma într-o aglomeraţie de unghiuri ascuţite. Se vedeau şi unghiurile, şi suprafaţa netedă a sferei. Akuin închise ochii.

Thev vorbea întruna. Cercetarea trebuia să continue. Făcuse o propunere scrisă.

– Dar ştii care-i treaba cu fondurile. Dacă o idee nu poate fi transformată imediat într-o armă, pe conducători nu-i interesează, iar eu nu văd cum aş putea face rău în mod direct cu ideile mele. Poate că, într-o zi, vom putea folosi stranietatea ca pe-o armă, dar ziua aceea nu va veni prea curând.

Probabil că iubitul lui Akuin obosea, căci începea să vorbească aiurea. Atâta nesiguranţă. Atâtea s-ar putea întâmpla. Dacă staţia nu era înghiţită, tot ar fi distrusă.

– Nu cred că prăbuşirea se va desfăşura în linişte.

Sau, dacă staţia supravieţuia, la fel şi bărbaţii de pe ea, s-ar putea să descopere că au pierdut poarta heligiană[1].

– Am fi prinşi în capcană, observă Akuin.

Nimeni nu-l avertizase să fie prudent când e vorba să facă sex cu fizicieni. Poate că ar fi trebuit. I-ar fi fost mai uşor cu un iubit care se gândea mai mult la probleme banale.

– Am putea trimite informaţii acasă, continuă Thev, pe un ton încurajator. Numai cu viteza luminii, dar ar fi suficient. Un mesaj ar ajunge la cea mai apropiată poartă de lucru în mai puţin de cinci ani. Conducătorii sigur ar plasa o navă acolo după dispariţia porţii noastre.

– Care e varianta cea mai plauzibilă?

– Staţia va fi distrusă.

– Curând?

– Nu ştiu. O parte dintre rezultatele muncii depuse aici arată că spaţiul din această regiune e deja foarte tensionat şi e posibil ca prezenţa noastră să înrăutăţească situaţia.

– Cum?

– Din cauza navelor stelare, care tot vin şi pleacă. Are un efect, deşi nu unul care să conteze în situaţii obişnuite. Şi există cel puţin un experiment care acţionează ca

[1] Denumirea *hwarhath* pentru punctul de transfer supraluminic.

rădăcinile care străpung calcarul sau ca forţa cu care striveşti bucata de brânză.

Thev zâmbi scurt.

– Experimentul continuă, deşi am precizat clar că ar putea aduce necazuri. Cei care se ocupă de el nu cred că presupune un risc semnificativ.

– Şi tu nu eşti îngrijorat?

– Ce altceva pot să fac, decât să-mi susţin ideile? Poate greşesc. Mi-am trimis teoria şi înregistrările modelelor la Institutul Helig. Dacă mor aici, o să ajung celebru. Dacă nu, dacă regiunea aceasta nu se prăbuşeşte, atunci o să ajung celebru mai târziu, pentru altceva. Nu poţi să trăieşti cu teama de gânduri.

Aşa se încheie discuţia celor doi. Akuin descoperi că nu-şi poate scoate din cap ideile lui Thev. Îl bântuiau desişul de copaci prăbuşindu-se, brânza mâncată de gândaci şi grădina de obiecte hidoase.

Era destul de rău să te gândeşti că vei trăi ani de zile pe staţie. Dar să te gândeşti că o să mori pe ea! Cum ar putea să simtă aceeaşi afecţiune pentru Thev? Un bărbat cu asemenea idei şi modele în cap!

Treptat, cei doi iubiţi se înstrăinară. Thev acceptă înstrăinarea cu obişnuitul său bun-simţ. Nimic nu-l ţinea în loc prea mult timp. Întotdeauna îşi revenea şi mergea înainte. În curând, îşi găsi alt iubit, printre fizicieni: nu unul gânditor, ci înzestrat cu simţ practic, care-i spuse că modelele sale s-ar putea dovedi utile, deşi nu crede că staţia e în pericol.

– Vouă, teoreticienilor, vă plac ideile înspăimântătoare! Zeiţa o fi ea cam împrăştiată când vine vorba de amănunte. Ştim că este, nu trebuie decât să ne uităm în jur. Dar temelia universului ei e solidă. Cosmosul nu se sparge în bucăţi ca un pod făcut din mortar prost. E durabil! Şi va dăinui mai mult decât toate!

În ce-l priveşte pe Akuin, schimbă o serie de iubiţi ocazionali. Nu-l deranja în mod special. Unii bărbaţi au nevoie de dragoste adevărată, de un tovarăş de viaţă. El nu făcea parte dintre ei. Sexul era suficient. La fel şi prietenia. Dar marea lui iubire, sensul vieţii lui, rămâneau plantele.

Mai trecu un an. Mai făcu o vizită acasă. Bunica lui murise brusc, la scurtă vreme după vizita lui anterioară. Venise vremea să-i îngroape cenuşa în pământ şi să-i graveze numele pe monumentul femeilor din neamul Atkwa.

Când ajunse în ţara lui, se desprimăvărase. Grădina bunicii, în floare, atrăgea insectele timpurii. Casa era plină de rudele sale femei, ocupate să pună la punct detaliile ceremoniei.

Akuin nu primi nimic de făcut, aşa că plecă în drumeţie. La sud şi la vest de casă se ridicau dealuri, nu prea înalte, dar impresionante prin aflorimentul uriaş de roci vulcanice. Nici vorbă de calcar care să se roadă imediat! Ţara lui avea un schelet de granit! La un *ikun* de casă, ajunse la locul preferat din care îi plăcea să privească în depărtare. Se caţără iute până în vârful unui deluşor arid. Vedea celelalte dealuri acoperite de frunziş albastru-deschis. Se întindeau în toate direcţiile. Pe ici, pe colo, zări pete de culoare galbene, portocaliu-deschis sau de culoarea levănţicii, arbuşti şi copaci în floare.

Dintr-o-dată, îşi dădu seama că ajunsese la limita răbdării. Nu mai suporta să părăsească acest loc din nou. Nu se va întoarce în spaţiu.

De ce s-a întâmplat aşa? Cum e posibil ca un bărbat să întoarcă spatele datoriei? Bunica, membrul cel mai impunător al familiei, murise. De iubit se despărţise. Mentorul se dovedise un pervers, atras de copii. Grădina de pe staţie nu înlocuia ţinutul natal, care se întindea sub un cer fără nori.

Pe staţie, era întotdeauna conştient de cosmos: întunecat, rece, lipsit de aer, neprielnic traiului. Dacă Thev avea

dreptate, nici măcar nu te puteai bizui pe vidul din afara staţiei. Se putea prăbuşi în orice clipă şi transforma într-un coşmar.

Aici stătea pe granit.

Când se întoarse la casa bunicii, îşi făcuse deja planurile. Rudele nu terminaseră încă treaba, în special mama lui, care avea să fie acum capul familiei. Akuin îşi strânse câteva provizii, furate de prin cămări şi dosite în pădure. Unelte. Haine. O puşcă şi muniţie. Arc şi săgeţi. O trusă medicală. Multe seminţe. Un computer plin de informaţii.

Când se termină înmormântarea, era pregătit. Urma finalul ceremoniei: numele bunicii avea să fie gravat în piatra care comemora femeile moarte ale familiei. La sfârşit, mama îşi luă rămas-bun de la el. O verişoară îl duse la gară. Akuin se urcă în tren pe o parte, coborî pe cealaltă şi se piti după o tufă. Trenul porni. Verişoară lui plecă. Akuin se îndreptă spre pădurea în care-şi ascunsese proviziile.

Le găsi fără prea multă bătaie de cap. Cu puţin noroc, vor trece câteva zile până când familia lui îşi va da seama că a dispărut: timp suficient să urce pe munţii înalţi, în sălbăticie Era puternic, dârz şi nu se temea de nimic în ţara lui. Cu rucsacul în spate, porni la drum.

Nu e nevoie să-i povestim viaţa de acum înainte. Lucrul important s-a întâmplat deja. Akuin s-a hotărât să întoarcă spatele cinstei şi obligaţiilor. Trăia pentru sine, nu pentru familie sau rasă. O caracteristică a oamenilor, dacă e să credem ce spun poveştile. De aceea, planeta lor e dominată de violenţă şi are mult prea mulţi locuitori, născuţi nu prin contracte de reproducere atent puse la punct, ci în urma actelor sexuale întâmplătoare, între fiinţe heterosexuale.

Descoperi o vale departe de orice cărare şi greu accesibilă. Acolo îşi ridică o colibă şi cultivă o grădină. Primul an fu mai greu. Al doilea, la fel. Dar nu se lăsă. Câteodată îl copleşea singurătatea. Dar nu foarte des. Întotdeauna îi plăcuse să fie singur. Lumea din jur - lumina

soarelui, ploaia, vântul, grădina, munţii - se dovedea un izvor nesecat de bucurie.

În al treilea an îşi construi o cabană solidă. Când o termină, începu să se întrebe ce se întâmpla în casa în care crescuse. Aşteptă până după strânsul recoltei, ca să-şi umple cabana de provizii. Apoi plecă acasă.

Bineînţeles, nu putea să apară aşa, dintr-odată. Era un infractor, iar femeile din familia sa respectau dintotdeauna legea şi tradiţia. Aşa că rămase ascuns printre umbrele pădurii şi se strecură afară numai după lăsarea întunericului, să se uite pe la ferestre. Iată şi familia lui, aşa cum o lăsase. Numai el se schimbase. Îl cuprinse o uşoară undă de regret. Apoi îşi aminti de staţie şi de ideile înspăimântătoare ale lui Gehazi Thev. Făcuse o alegere bună.

În toamna următoare coborî din munţi încă o dată. De data asta, fură câte ceva. Avea nevoie de unelte, iar seminţele nu erau prea multe niciodată.

În al cincilea an de exil, se hotărî să pătrundă în biblioteca din casa bunicii, lăsată în grija mamei. Se furişă înăuntru după miezul nopţii, când casa era cufundată în beznă, şi ajunse fără probleme în bibliotecă. Unele case Atkwa erau vechi. Rafturile bibliotecilor se îndoiau sub numărul mare de cărţi adevărate, obiecte antice nepreţuite. Casa lui avea peste un secol. Găsi câteva cărţi, aduse din alte părţi, dar majoritatea dulapurilor cu vitrină conţineau înregistrări moderne. Luminate cu lanterna, sclipeau ca pietrele preţioase: romanele ca granitul, poeziile ca oliviul, piesele de teatru ca topazul. Muzica avea nuanţe de albastru. Ce prostie din partea lui să ia numai cărţi non-ficţiune înainte! Luă repede înregistrările pe care le voia, le copie în calculatorul lui, apoi puse la loc bucăţelele de silicon şi de metal.

Când fu aproape gata, auzi un zgomot. Se întoarse şi o văzu pe mama sa în pragul uşii.

Ha! Ea întinse mâna. Se aprinse lumina din tavan. Rămase în loc ruşinat, încărcat de muzică, asemenea unui hoţ de bijuterii prins cu mâinile pline de safire.

Mama sa păşi în bibliotecă şi închise uşa în urmă.

– Tu ai furat de la noi toamna trecută.

Akuin înclină din cap.

– Aşa mi-am zis eu, şi mi-am mai zis: „Trăieşte.” Gândul m-a bucurat, deşi n-ar fi trebuit. Ce-i cu tine? De ce ţi-e atât de greu să trăieşti ca alţi bărbaţi? Când ai venit acasă prima oară, bunica şi cu mine am făcut planuri. Dacă idila ta ar fi mers, voia să le ceară spermă celor din neamul Gehazi. Un tânăr care promitea atâtea! O familie cu care merita să formezi o alianţă! Ne-am gândit, am sperat, că te vei dezbăra de ciudăţeniile tale odată şi-odată.

Akuin nu rosti nici o vorbă ca să se explice. Întrebă doar „Ce?” şi se opri. Glasul îi suna aspru. Tonul nu era cel potrivit. Se dezobişnuise să vorbească.

– Ce-o să mă fac? Nimic. Familiile vecinilor au uitat deja de tine. Dacă te dau pe mâna poliţiei bărbăteşti, o să iasă la lumină secretul nostru ruşinos. Lumea va şti sigur că ai fugit de datorie. Înainte, exista posibilitatea să ţi se fi întâmplat ceva, un accident ori să fi fost omorât.

– Mi-ai putea cere să mor, spuse Akuin cu glasul său nou, ciudat.

– Şi te-ai sinucide, dacă aş face-o?

Nu răspunse.

– Nu. Aşa cred şi eu. Du-te înapoi în munţii tăi. Fiecare familie are oaia ei neagră. Tu eşti a noastră.

Akuin aşeză muzica pe masă. Scânteia de-ţi lua ochii!

– Nu mai intra în casă, adăugă mama lui. O să am grijă să-ţi las lucruri în hambar.

Deschise gura să-i mulţumească.

– Acum pleacă.

Îşi luă calculatorul şi plecă.

Anul următor se întoarse acasă de două ori, dar nu intră în casa mare. Găsi în schimb darurile de la mama sa în hambar: unelte, cutiuţe cu seminţe, înregistrări cu muzică, şlagăre care-i plăcuseră în tinereţe, o scrisoare cu veşti despre rudele lui.

Viaţa lui nu suferi nici o schimbare mulţi ani la rând. Încetul cu încetul, îşi lărgi grădina şi spori confortul din cabană. Citi pe îndelete toate piesele măreţe pentru bărbaţi, care vorbesc, după cum ştie toată lumea, despre onoare şi alegeri dificile. Eroii, bărbaţi care trebuie să aleagă, de obicei mor, cum şi el ar fi trebuit. Sau îşi sacrifică fericirea pentru datorie. Un alt lucru pe care nu l-a respectat.

În plus, mai citi multe piese despre femei şi viaţa lor. Vorbeau despre răbdare şi compromis, care nu se regăsesc printre virtuţile masculine.

Poate că i-ar fi fost mai bine ca femeie, deşi nu părea probabil. Nu avea nimic feminin. Sigur nu avea tăria bunicii, cu care semăna mama lui. Femei neclintite ca munţii din Atkwa! Nimic nu le doboară!

Mama lui Akuin muri prea repede, când el avea numai patruzeci de ani. Coborând de pe munţi prin zăpada timpurie, găsi în hambar obişnuitele provizii şi o scrisoare. Era de la o verişoară de-a lui, care-i dădea vestea tristă. O boală care lovise pe neaşteptate, care n-ar fi trebuit să secere o femeie atât de sănătoasă, încă tânără. Dar a omorât-o! *Viaţa e plină de asemenea surprize*, scria verişoară lui cu litere cursive şi elegante, deşi nu la caligrafie îi stătea lui mintea în clipele acelea.

Căzu în genunchi, gâfâind. Gemetele înăbuşite nu voiau să iasă. În spatele uşii deschise a hambarului, zăpada cădea cu fulgi grei.

Îşi va primi darurile în continuare, îi transmitea verişoara, care îi făcuse această promisiune mamei lui aflate pe patul

de moarte. *Nu încâlci astfel de promisiuni*. *Deşi trebuie să-ţi spun*, *Akuin*, *că nu-ţi aprob comportamentul*.

„Aşa, aşa”, spuse Akuin. Se ridică şi începu să meargă prin zăpadă. Nimeni nu-l putea vedea prin fulgii deşi. Înălţă capul şi mâinile, de parcă ar fi vrut să prindă ceva, fără să ştie ce. Oare viaţa pe care ar fi trebuit s-o ducă? Fulgii i se topeau în palme.

Timpul se scurgea. Aceasta era adevărata lume. Spre deosebire de hotărârile importante pe care trebuie să le ia eroii în piese în mai puţin de un *ikun*, viaţa se scurge treptat.

Verişoară lui se ţinu de cuvânt. Găsi în continuare daruri în hambar. Mulţi ani la rând, nu-şi văzu nici un semen, decât de la distanţă. Reuşea întotdeauna să-i ocolească.

Într-o dimineaţă de vară, când avea aproape cincizeci de ani, Akuin ieşi din cabană şi văzu un monstru în grădină. Asta la prima impresie. Fiinţa stătea în lumina fierbinte a soarelui. Ieşit din întunericul cabanei, nu-şi dădu seama decât ce formă avea: stătea pe două picioare, dar era mult prea slabă şi înaltă. O creatură ca un par. O fiinţă făcută din oase, la fel de albă ca ele.

Se întoarse în cabană, luă puşca şi aşteptă, sperând ca monstrul să nu-l fi văzut. Poate că o să plece. Nu mai avusese probleme cu monştri înainte.

Creatura rămase în mijlocul grădinii. Acum o văzu mai clar. Purta haine, pantaloni şi o cămaşă în carouri roşii. Din gâtul cămăşii se înălţa capul. Nu avea păr pe faţă, ci trăsături pe care nu le mai întâlnise la nici un *hwarhath*: înguste şi adunate, ca şi cum cineva îi prinsese capul în palme şi-l strânsese până când obrajii i se scufundară, nasul i se ridicase la suprafaţă, fruntea i se bombase, la fel şi bărbia, care se proiecta în afară.

– E o grădină splendidă, rosti creatura pe limba lui Akuin.

Îl descoperise. Ridică puşca.

– Ai în faţa ta un om. E prietenos. Lasă puşca jos, se auzi altă voce.

Akuin se uită înjur şi văzu şi cealaltă creatură, stătea la liziera pădurii. Era scundă, cu blană cenuşie, ca oţelul, şi purta pantaloni scurţi şi bocanci. Un *hwarhath*, fără îndoială. Dar nu o rudă de-a lui. Ca monstrul, vorbea cu accent de prin alte părţi, din sud.

– Crede-mă, adăugă bărbatul *hwarhath* cu voce calmă. Nici unul dintre noi n-o să-ţi facă rău. Suntem aici cu permisiunea celor din neamul Atkwa. Am venit să ne relaxăm.

– Facem drumeţii în munţi, explică monstrul.

– Duşman, rosti Akuin, cu glasul pe care nu şi-l mai folosise.

Ha! Cuvântul sună ca o creangă trosnind în vânt.

– Războiul s-a terminat, spuse bărbatul *hwarhath*. Am făcut pace cu oamenii.

Nu părea posibil, dar veştile pe care le primea de la verişoară lui nu ţineau decât de familie.

– Lasă puşca jos, repetă semenul lui. Nu trebuie să-l omori pe omul acesta. Lucrează pentru noi. Are gradul de ofiţer de rang secund[1].

Akuin fusese simplu furier. Monstrul avea un grad mult mai mare. Nu se făcea să ridice arma la un ofiţer superior, aşa că se supuse.

– Bine, spuse bărbatul *hwarhath*, acum ieşi la iveală.

Păşi în lumina soarelui. Monstrul rămase pe loc. La fel şi omul de lângă lizieră.

Ce-o să urmeze? Akuin ţinea arma cu ţeava în jos. Acum sesiză mai multe amănunte. Monstrul avea în vârful capului

[1] Gradul uman echivalent e cel de maior. Despre cele două noi personaje nu se poate vorbi cu uşurinţă (nici cu obiectivitate). Deci nu vom vorbi despre ele, decât ca să spunem că un cititor *hwarhath* obişnuit ar recunoaşte imediat perechea. Umorul din restul povestirii noastre stă în încercarea lui Akuin de a înţelege lucruri deja cunoscute semenilor săi.

un petic de păr (sau pene?) alb ca laptele, ca faţa fără păr. Până şi ochii erau albi, deşi în mijlocul lor plutea o pată neagră. Vreun semn de boală? Era oare orb? Nu. Sigur vedea. Petele negre se mişcară de la el la bărbatul *hwarhath*, apoi înapoi la el.

– Ar fi mai uşor să stăm de vorbă dacă ai lăsa arma din mână, îi vorbi semenul său.

O voce calmă, joasă şi constantă, dar Akuin recunoscu timbrul. Vorbea cu autoritate. Aşeză puşca pe pământ, pe urmă îşi îndreptă spatele, încercând să-şi amintească poziţia corectă de când fusese soldat.

– E mult mai bine aşa.

Bărbatul *hwarhath* merse şi ridică arma, apoi o întinse monstrului.

O clipă, Akuin simţi frică. Dar monstrul o ţinu cum trebuie, cu ţeava în jos. Mâinile de formă ciudată nu se îndreptară spre trăgaci. Dosul palmei era alb şi lipsit de păr. Oare era la fel pe tot corpul? Alb şi fără păr, ca un peşte?

Bărbatul *hwarhath* se uită la Akuin, care coborî imediat privirea. Era ofiţer cu grad foarte înalt. Se simţea în tonul vocii, se vedea în mişcări, în felul în care-l trata pe monstru, căci aştepta supunere, iar monstrul i se supunea. Nu era genul pe care să-l priveşti direct în ochi.

Dacă omul avea întrebări, le ţinu pentru el. Dar îi explică sosirea lor. Fusese un accident. Se depărtaseră de drum şi se rătăciseră.

– Dar nu foarte mult, cred. Dacă rudele tale încep să se îngrijoreze, o să ne poată găsi.

Noaptea anterioară o petrecuseră la intrarea în valea lui Akuin. De dimineaţă, mânaţi de curiozitate, începură s-o exploreze.

– Nu cred c-o să mai găsim vreodată locul ăsta. De fapt, avem nevoie de ajutorul tău ca să ne regăsim cărarea.

– Vi-l ofer în schimbul veştilor, spuse Akuin, uimit de propriile cuvinte.

Bărbatul *hwarhath* înclină aprobator din cap.

– Se poate aranja.

Akuin îşi aminti că era gazdă şi puse de ceai. Cei doi vizitatori se plimbară prin grădină. Omul ducea încă puşca, dar el mai avea una în cabană. La nevoie, putea să-i omoare pe amândoi.

Dar dacă cei doi ar fi dispărut, rudele lui i-ar fi căutat până i-ar fi găsit. Ospitalitatea cerea măcar atâta lucru. Şi respectul pentru gradul şi relaţiile avute de ofiţeri. Bărbatul *hwarhath* culese o floare - galbenă, de miez de vară - şi o întinse tovarăşului său, care o primi arătându-şi dinţii. Un zâmbet. Ce doi se întoarseră la cabană, bărbatul în faţă, monstrul după el, cu puşca într-o mână şi cu floarea în cealaltă.

Era o situaţie unică! Foarte posibil să aibă un final urât. Dacă le stârnea oamenilor curiozitatea, descopereau că e un dezertor. Familia lui se făcea de râs, iar el trebuia să se sinucidă.

Mama lui ar fi trebuit să-l predea autorităţilor cu douăzeci şi cinci de ani înainte. Pentru el, rezultatul ar fi fost acelaşi: moarte prin sinucidere sau execuţie. Dar neamul Atkwa ar fi scăpat de ruşine. Bine măcar că mama nu mai trăia, să vada rezultatul dragostei sale.

Poate că ar fi mai bine să nu le pună nici o întrebare, să scape de oameni cât mai repede, în speranţa că nu le va stârni curiozitatea. Dar voia foarte mult să afle noutăţi. În orice caz, îl bănuiesc de fugar. Cum să nu-l bănuiască? Stătea singur în munţi şi habar n-avea că războiul cu oamenii se încheiase.

Afară, lângă uşa cabanei, se afla o stâncă plată. O folosi pe post de masă, aşezând pe ea ceainicul şi ceştile. Cei doi musafiri se aşezară pe pământ. Monstrul puse puşca lângă perete, în aşa fel încât el ajungea la ea, dar Akuin nu. Floarea o ţinu în mână, răsucindu-i tulpina cu degetele disproporţionate.

– E într-adevăr o grădină superbă.

– Ce fel de veşti vrei să auzi? întrebă bărbatul *hwarhath*.

– Despre război, răspunse Akuin.

– A reieşit că a fost o greşeală. Cu oamenii poţi să stai de vorbă, deşi n-aş zice că e un lucru uşor, şi locuim la distanţe atât de mari unii de alţii, că nu prea avem pentru ce să ne batem.

– Un prost, se pare că din rândul oamenilor, a tras cu arma în prima navă străină pe care a întâlnit-o, adăugă monstrul. Aşa a început războiul.

Îi arătă dinţii lui Akuin - un alt zâmbet. Nu unul scurt şi prietenos, ca zâmbetul *hwarhath*, ci larg şi lung.

– A continuat pentru că cele două părţi nu aveau un mijloc de comunicare, dacă nu cumva armele or fi un astfel de mijloc. La sfârşit, am învăţat fiecare limba celuilalt.

– Asta ne-a ajutat, interveni bărbatul *hwarhath*. Deşi, odată început, războiul e greu de oprit. Nici al nostru n-a fost o excepţie.

Akuin întrebă despre Kushaiin, staţia pe care-l cunoscuse pe Thev şi pe care deveniseră iubiţi. Semenul său nu spuse nimic.

– Nu e un loc important, rosti Akuin. Poate că n-ai auzit de el.

– De ce vrei să ştii despre ea?

– Am avut un prieten care a fost trimis pe ea. Îl cheamă Gehazi Thev.

– Fizicianul.

– Deci îl cunoaşteţi. Mai trăieşte?

– Nu era pe staţie când a dispărut.

Aha! îşi zise Akuin, turnând din nou ceai în ceşti. Dar bărbatul *hwarhath* nu se grăbea să bea.

– S-a prăbuşit regiunea, cum a prezis el? A fost staţia înghiţită de stranietate?

– La început, n-am ştiut decât că s-a întâmplat ceva la poarta vecină cu staţia. N-am mai putut-o folosi, deşi

savanţii nu ştiau nici de ce, nici unde se afla ea, dacă mai exista. Oricum, a fost imposibil să mai ajungem pe staţie sau să comunicăm cu ea, decât cu viteza luminii.

Poarta cea mai apropiată se găsea la ani-lumină de Kushaiin. Sigur că am trimis pe cineva acolo. De la distanţă, n-am văzut nimic neobişnuit în jurul ei. Crângul de stele scânteia ca întotdeauna. Am văzut şi semnalul luminos, care indică absenţa problemelor. Dar noi ne uitam în trecut, iar informaţiile de care aveam nevoie nu ajungeau la noi decât peste ani de zile. Am stabilit un post de observaţie şi am trimis o sondă cu viteză subluminică, deşi lumina de la staţie ajungea la post înainte ca sonda să ajungă la destinaţie. Universul e un spaţiu vast, dacă nu ai acces la sistemul de călătorie heligian. Apoi am aşteptat, iar fizicienii au venit cu tot soiul de teorii. Asta le place foarte mult, după cum cred că ai observat şi tu.

– Da, spuse Akuin. Dar Gehazi nu v-a prezentat ideile lui? Ai spus c-a supravieţuit.

– Ba da.

Bărbatul *hwarhath* îi oferi un zâmbet aşa cum se cuvine, scurt şi rapid, deloc ameninţător.

– Ceilalţi savanţi au cam strâmbat din nas la ele. Au avut loc şi câteva dezbateri aprinse. Din câte mi-am dat seama, nu s-a ajuns la nici o concluzie, deşi fizicienii tot răsuceau ideile pe-o parte şi pe alta. În cele din urmă, a dispărut şi crângul stelar. S-a întâmplat într-o clipă, fără avertizare. Privind îndeaproape, savanţii au descoperit anomalii în spectrul crângului imediat înainte de dispariţia lui. Mai mult, s-au înregistrat şi radiaţii, provenite din regiunea staţiei la momentul dispariţiei ei. Nimic impresionant. Nimic asemănător cu o novă. Nu ştiu ce-am fi observat, dacă nu ne-am fi uitat de aproape. Când sonda a ajuns pe locul fostului crâng stelar, a găsit doar un spaţiu gol.

– Cum se poate? întrebă Akuin.

– Gehazi Thev şi-a revizuit teoria. Dacă-l cunoşti, ştii că nimic nu-l poate ţine în loc. Primele lui idei n-au explicat ce s-a întâmplat, aşa că a venit cu altele. Acum crede că dezastrul a urmărit separarea regiunii de universul nostru.

– Ce vrei să spui? Ce s-a întâmplat cu staţia? Mai există?

– De unde să ştim? spuse omul. Dacă a supravieţuit, atunci e în alt univers, împreună cu stelele. Unul foarte mic, după părerea lui Gehazi Thev, care l-a descris. Nu avem cum să-i verificăm ideile, dar descrierea e bună. La început, tot după spusele lui Thev, noul univers e negru, cu excepţia stelelor din jurul staţiei. Închipuie-ţi ce peisaj!

Bărbatul expiră zgomotos, cu groază sau cu interes, Akuin nu-şi dădu seama. Groaza părea o explicaţie mai adecvată.

– În timp, lumina dată de stele se va curba. Atunci vor apărea noi stele la orizont, mici şi roşii, asemănătoare celor din jurul staţiei. Dacă cei de pe staţie ar avea instrumente destul de precise, ar putea vedea şi auzi mesajele pe care le trimit.

– Dar probabil că sunt morţi, rosti Akuin.

– Da, foarte probabil, deşi Gehazi Thev crede - cel puţin asta credea ultima oară când l-am auzit vorbind - că există o şansă, mică, ce-i drept, ca ei să mai trăiască. Depinde de ce s-a întâmplat cu stranietatea din regiune în momentul dezastrului, ca să nu mai spun de energia generată de dezastru. Dacă stranietatea şi energia au ajuns într-un univers nou, atunci acesta e aproape sigur de nelocuit. Dar dacă ele s-au disipat ori au fost folosite la crearea acestui univers...

Era, înţelese Akuin, încă una dintre ideile teribile ale lui Thev.

– Când s-a întâmplat dezastrul?

– Acum douăzeci şi trei de ani, răspunse bărbatul *hwarhath*.

Deci ar fi fost şi el pe staţie. Îi cunoştea aproape sigur pe cei care au murit sau au ajuns în alt univers. Oare iubitul lui

Thev, cel cu simţ practic, fusese printre ei? Nu mai ştia cum îl cheamă. Akuin se uită spre grădină, dar nu-i văzu strălucirea de miez de vară. În schimb, îşi imagină o clipă întunericul şi izolarea, eliberate, în sfârşit, de steluţele roşii care erau doar o iluzie, lumina curbată spre originea ei. Ce destin crunt!

– Mai mult ca sigur că staţia a fost distrusă, spuse bărbatul *hwahath* cu glas liniştitor, apoi se scuză şi merse să elimine ceaiul.

Monstrul rămase pe loc, având ceaşca neatinsă.

– Nu tolerez anumite alimente *hwarhath*, explică el. E mai bine să nu fac experimente.

– Cum ai ajuns să lucrezi pentru noi?

– Mi s-a oferit o slujbă. Am acceptat-o.

– După ce s-a terminat războiul?

Monstrul îi zâmbi leneş, tulburător.

– Nu.

– Oamenii acceptă un astfel de comportament?

– Să treci de partea cealaltă într-un război? Nu.

Fără îndoială, monstrul era interesant. O persoană cu o vină mai gravă decât fuga de datorie.

– Ce ţi s-ar întâmpla dacă ai tăi ar pune mâna pe tine?

– Acum, nimic. Există un tratat. Sunt ofiţer *hwarhath*. Am un statut care mă protejează. Dar pedeapsa obişnuită pentru trădare e moartea.

Akuin vru să-l întrebe de ce trecuse de partea lor, dar nu mai avu timp[1]. Semenul se întorcea prin grădină, oprindu-se să culeagă altă floare, de data asta roşie. O puse pe stânca-masă, apoi se aşeză din nou pe pământ.

– Mai vrei să afli şi altceva?

[1] Majoritatea *hwarhath* cred că Nicholas Sanders a trecut de partea lor datorită dragostei. Ca grup, sunt mai romantici decât oamenii, mai ales bărbaţii *hwarhath*. Dragostea este marea consolare într o viaţă de cele mai multe ori apăsătoare. Dar e şi un sentiment periculos, care pune în pericol cinstea, materialul din care e ţesută societatea lor. *Hwarhath*, mai ales bărbaţii, o privesc cu recunoştinţă şi teamă.

– Ce-o să faceţi cu mine? întrebă Akuin, uimit de propriile vorbe.

Ar fi fost mai înţelept să tacă.

Bărbatul *hwarhath* lăsă capul pe-o parte, reflectând.

– Amândoi suntem în permisie acum. La serviciu nu ne ocupăm de urmărirea bărbaţilor *hwarhath*. Suntem oaspeţi în această ţară. Presupun că Atkwa ştiu despre tine. E treaba lor ce fac, atunci. Nu văd de ce ar fi treaba noastră ce faci tu.

Nu va muri. Rudele lui nu vor fi copleşite de ruşine. Uşurat, le oferi legume din grădina lui.

– Nu putem duce prea multe, spuse bărbatul *hwarhath*. Iar prietenul meu nu poate mânca plantele noastre comestibile. Fie nu-l satură, fie îi fac rău. Aşa că trăieşte din raţii special preparate. Grea soartă pentru un om. Oamenilor le place să mănânce şi vor ca mâncarea să-i distreze ca o piesă bună. Raţiile umane sunt, mi s-a spus, fără nici un gust.

– E-adevărat, confirmă monstrul.

– Dar să ştii că eu îţi primesc oferta, adăugă bărbatul. N-am văzut legume mai apetisante. E un lucru demn de respect, deşi eu nu am faţă de mâncare aceeaşi atitutidine ca oamenii[1].

În după-amiaza aceea, Akuin îi conduse la cărarea pe care o pierduseră. După ce se despărţiră, în drum spre casă, îşi dădu seama că nu ştia cum îi cheamă. Nici ei nu ştiau cum îl cheamă pe el, dar era clar din neamul Atkwa. Dacă voiau să afle date despre el, le găseau imediat.

Ajunse la cabană către sfârşitul după-amiezii. Umbrele mângâiau fundul văii şi pantele mai joase, dar cerul era tot luminos şi scălda vârfurile dealurilor de la răsărit. Un copac

[1] *Hwarhath* critică deseori obsesia oamenilor faţă de mâncare şi violenţă. Amândouă sunt necesare, dar nici una nu cere să te gândeşti atât de mult la ea şi s-o aplici în practică atât de des cum fac oamenii. Interesul nostru pentru mâncare li se pare caraghios. Iar interesul nostru pentru violenţă le face blana măciucă.

cu frunze arămii domnea pe unul dintre ele, ca şi cum ar fi fost într-adevăr făcut din cupru neatins de rugină. Splendid!

Strânse ceainicul şi ceştile, le duse înăuntru, apoi se întoarse şi luă floarea galbenă abandonată de musafiri. Cea roşie o luase bărbatul *hwarhath* şi-o puse sub clapa rucsacului. Akuin o văzu săltând în sus şi în jos, în ritmul bărbatului care mergea în spatele tovarăşului său cu picioare lungi. Îţi dădeai seama imediat care din cei doi era atletul.

În mână cu floarea ofilită, Akuin înţelese că musafirii erau doi îndrăgostiţi. Faptul i se arătase limpede ca o viziune, deşi el nu era profet şi nu avea viziuni. Cu toate acestea, ştia.

Imposibil! fu prima lui reacţie. Dar de unde să ştie ce era sau nu posibil în ziua de azi? Auzise un monstru vorbind limba lui maternă şi aflase că e ofiţer *hwarhath*. Dacă se putea întâmpla aşa ceva, dacă o staţie putea dispărea din univers, cine ştie ce alte lucruri erau posibile?

Lăsă mâna jos, nevrând să arunce floarea, şi se uită cum soarele cobora în spatele copacului arămiu. O zi tulburătoare, deşi se bucurase la vestea că Thev trăia şi ajunsese celebru. Asta îşi dorise. Din cauza veştilor aduse de cei doi, se simţi izolat şi ignorant şi se îndoi de alegerea făcută cândva.

Cerul se răspândea în infinit, nu un acoperiş, ci un ocean în care să cadă şi să se scufunde, dacă nu până la fund, măcar până se îneacă.

Ah! Ce idee tulburătoare! Şi fără suport real. Stătea cu picioarele pe pământul din Atkwa. Sub el se întindeau granitul şi marea planetă rotundă, care îl ţinea aşa cum îşi ţine o mamă copilul. Nu avea cum să cadă în cer.

În ce priveşte alegerea lui, întotdeauna asta îşi dorise, la fel de intens cum îşi dorise Thev faima: grădina din faţa lui, copacul sclipind arămiu pe deal, insectele înserării anunţând noaptea. Numai un prost plânge după imposibil

sau cere totul, de parcă Zeiţa ar fi creat universul numai pentru el.

Dacă alegerea lui nu-l ridicase pe culmi înalte, nu-i nimic, avea şi de câştigat în urma ei. Valea - gândacii, parfumul grădinii purtat de adierile răcoroase - era mai bună decât viaţa petrecută pe coridoare de metal rece. Treptat, nesiguranţa lui Akuin, sentimentul că e rătăcit, se stinse ca lumina soarelui în spatele copacului. Nu regreta nimic. Acesta era locul în care trebuia să fie.

În aceeaşi seară, Ettin Gwarha şi Sanders Nicholas îşi făcură tabără lângă cărarea rătăcită. Un pârâu curgea prin albia de sub ei, murmurând odihnitor. Ettin Gwarha mâncă legume proaspete, în vreme ce tovarăşul lui se mulţumi cu raţii umane. Apoi fiul lui Ettin desfăcu o hartă şi o studie.

– O să mergem pe altă rută decât am plănuit.

– De ce? întrebă Sanders Nicholas.

– Planul original ne-a dus la unul dintre conacele Atkwa. Aş prefera să evit familia.

– Ai vreun motiv anume?

– Dacă îşi dau seama cât de tare ne-am apropiat de teritoriul acelui individ, o să se îngrijoreze şi-o să mă simt obligat să-i liniştesc. Pe cât posibil, nu vreau să mă implic în situaţia asta.

– Dar i-ai promis că n-o să-l trădezi.

– Fiecare familie are secretele ei, iar noi suntem oaspeţi în ţara Atkwa. Dar să nu crezi că aprob un asemenea comportament. Nu există nici un motiv să te eschivezi de la datorie.

Ofiţerul împături harta şi o închise, apoi adăugă:

– Nu am de gând să critic comportamentul femeilor Atkwa, care le permit rudelor bărbăteşti s-o ia razna. Femeile pot fi judecate numai de femei.

Sanders Nicholas se gândi o clipă la cele auzite. Poate Ettin Gwarha îi putea desluşi expresia de pe chipul palid, fără păr. Un *hwarhath* obişnuit nu e în stare.

– Mai am o întrebare, spuse el în cele din urmă.

Ofiţerul se uită la el.

– De unde ştii atâtea despre Gehazi Thev şi staţia care a dispărut? Fizica nu s-a numărat niciodată printre specialităţile tale.

– Adevărata mea însuşire e negocierea, după cum ştii. Când a dispărut staţia, Casta a vrut să afle răspunsul la două întrebări. Cel puţin una trebuia pusă la modul diplomatic, căci era deranjantă, şi au fost nevoiţi să meargă la Institutul Helig ca să audă răspunsul[1].

Sanders Nicholas aşteptă.

– Prima întrebare era dacă staţia a dispărut din cauza unei arme de un anumit tip. Era posibil ca oamenii, sau altă specie străină, să deţină atâta putere? Nu uita că o poartă heligiană devenise impracticabilă. Un întreg crâng stelar dispăruse! Era un eveniment unic! Dacă a fost provocat de fiinţe inteligente, atunci am dat de necaz. A doua întrebare: Poate fi provocat un astfel de eveniment? Există o cale de a-l transforma într-o armă?

Sanders Nicholas îi oferi iubitului său zâmbetul larg, leneş, aparent neprietenos al oamenilor.

– Aţi sperat să împingeţi sistemul uman în alt univers.

– E o idee la care s-au gândit mai mulţi, recunoscu Ettin Gwarha. Îţi dai seama cât de atrăgătoare e, Nicky! Să elimini ameninţarea umană fără să distrugi omenirea! N-am fi fost obligaţi să mergem la femeile noastre şi să le spunem: „Am omorât femei şi copii.”

---

[1] Institutul Helig se află pe planeta mamă, deci sub controlul guvernului *hwarhath* feminin, nu al Castei. Din câte se înţelege de la distanţă, cele două jumătăţi ale societăţii *hwarhath* se consideră reciproc adevărate guverne suverane, ale căror interese nu coincid întotdeauna.

Sanders Nicholas stătea liniştit, privind la focul mic pe care-l aprinseseră. Deja se prefăcea în tăciuni. Drapelul Zeiţei se întindea pe cerul întunecat, o panglică imensă de lumini delicate.

– Am două obiecţii, spuse el, într-un final. Cum de era Casta sigură că oamenii nu vor păţi nimic? La urma urmei, ar fi aplicat o metodă netestată. Şi îmi vine greu să cred că orice univers, cât de mic, se naşte fără zgomot.

Ettin Gwarha înclină din cap, poate a aprobare.

– Care-i cealaltă obiecţie?

– Chiar dacă nu le-aţi fi făcut rău oamenilor imediat, gândeşte-te la consecinţe. I-aţi fi privat de asta - ridică ochii şi mâna spre cerul înstelat. Ţi-ar plăcea să trăieşti într-un univers foarte mic, Ettin Gwarha?

– Nu.

– Poate că sunt părtinitor, dar eu cred că acest univers ar fi mai mic dacă şi-ar pierde oamenii, deşi n-am nici o îndoială că suntem o rasă dificilă.

– Am fi putut găsi nişte vecini mai cumsecade, îl aproba Ettin Gwarha. Dar nu cred că vom reuşi să scăpăm de voi. Savanţii de la Institutul Helig spun că dezastrul de pe Kushaiin nu se poate reproduce. Gehazi Thev nu e de acord cu ei. El crede că-l putem provoca, dar numai într-o regiune aflată în prag de prăbuşire. O asemenea regiune trebuie să fie plină de stele vechi, un spaţiu al stranietăţii. Nu e un loc unde să te aştepţi să întâlneşti forme de viaţă inteligente. În cel mai bun caz, am da peste o staţie de cercetare.

Ettin Gwarha zâmbi scurt. Dinţii îi sclipiră în lumina roşie a focului.

– Evită forţa care se dovedeşte mai mare decât e necesar, sună proverbul.

– Păi, spuse Sanders Nicholas, ne-am pricopsit unul cu altul şi cu un univers nelimitat.

– O situaţie incomodă, îl aprobă iubitul lui. Deşi cred că o putem suporta. Mai există un aspect pe care l-am semnalat

Castei. Situaţia pe care o aveam în vedere nu părea probabilă. Distrugerea unui întreg sistem - sau deplasarea lui în afara universului nostru - depăşeşte cunoştinţele pe care le stăpânim noi, şi nu cred că oamenii vor crea o armă capabilă de aşa ceva. Tehnologia lor, cel puţin în domeniile relevante, nu e deloc impresionantă, iar problemele economice şi politice pe care le au sunt atât de grave, că nu-şi permit, zic eu, cercetarea şi dezvoltarea necesară. Dar dacă există două specii la distanţă stelară între ele, atunci ar trebui să mai fie trei, patru sau cinci pe lângă ele. Să presupunem că una e la fel de ostilă ca oamenii, dar mai bine organizată. Ar putea ea crea o armă capabilă să distrugă o întreagă porţiune din cosmos?

Ăsta-i un aspect de luat în considerare. Şi încă unul: e mult mai uşor să transformi o singură planetă într-un spaţiu de nelocuit. Până şi oamenii ar putea. Lumea noastră a fost în siguranţă în timpul războiului, pentru că oamenii nu ştiau unde se află. La un moment dat, vor afla. Poate că guvernul lor ştie deja.

– Poate, spuse Sanders Nicholas. Sunt convins că trebuie să presupunem că ştie. Dar ar fi nevoiţi să lupte ca să ajungă aici, şi eu cred că *hwarhath* îi pot opri. În plus, după cum ar trebui să-ţi aminteşti, s-a semnat un tratat de pace.

– Unele tratate durează. Altele, nu. Al nostru nu conţine o clauză referitoare la înmulţire[1]. Cum să avem încredere într-o înţelegere care nu s-a consolidat, nu i s-a dat un caracter complex, prin schimb de material genetic?

Sanders Nicholas rămase tăcut, deşi răspunsul era evident. Nici un tratat nu prezintă încredere, dacă nu include o clauză privitoare la reproducere.

– Oamenii trimit femei în stele. Distrugerea sistemului solar nu înseamnă distrugerea rasei lor. Dar femeile noastre

[1] După cum ar trebui să ştie orice cititor, oamenii şi *hwarhath* nu se pot încrucişa.

preferă să stea acasă. Dacă s-ar întâmpla ceva cu planeta noastră mamă, n-am mai avea cum să ne reproducem.

– Aţi putea împrumuta biotehnologie umană, sugeră Sanders Nicholas.

– Şi să obţinem copii clonaţi, care să fie crescuţi de bărbaţi? întrebă Ettin Gwarha. Vocea lui îmbina dezgust şi groază, aşa cum se cuvenea, desigur.

– N-ar trebui să fie neapărat clone.

– Atunci, să zicem că ne-am hotărât să combinăm material genetic de la bărbaţi aparţinând unor linii genealogice diferite. Cine ar pune la punct contractul de reproducere, dacă n-am mai avea femei? Şi cum să crească bărbaţii singuri copii?

– Nu există decât o alternativă evidentă. *Hwarhath* ar putea proceda ca oamenii: să-şi mute femeile în afara sistemului lor. Sigur v-aţi gândit.

– Casta a dezbătut ideea, recunoscu Ettin Gwarha, şi am sugerat-o guvernului feminin. Desigur, prezentarea unui asemenea plan a solicitat multă abilitate diplomatică. Am fost trimis eu.

Zâmbi scurt.

– Ideea era de a stabili colonii de femei pe sisteme îndepărtate, iniţial pe staţii, fiind mai sigure decât suprafaţa oricărei planete locuibile. „Să trăiască fără sfatul mamelor şi rude lor femeieşti în vârstă? întrebă Ţesătoarea. În nici un caz! E treaba voastră, a bărbaţilor, să vă ocupaţi de siguranţa sistemului-mamă. Dacă nu sunteţi în stare, atunci va trebui să luăm în discuţie eşecurile şi limitele voastre. Dar nu ne vom trimite fiicele în stele.”

– Ai sugerat să trimită şi femei mai bătrâne?

– Ţesătoarei nu i-a plăcut ideea, nici Casta nu o susţinea. Printre membrii ei sunt şi unii ale căror mame încă trăiesc, ca să nu mai pomenesc de alte rude femeieşti. Spaţiul ar pierde mult din confort dacă ar începe să călătorească femei bătrâne prin el.

– E-adevărat. Dar confortul nu e singurul aspect important în viaţă. Cred că Ţesătoarea şi Casta greşesc.

Se uită la Ettin Gwarha.

– Oamenii au un proverb care spune să nu-şi ţină toate ouăle în acelaşi coş[1]. Dacă se rupe coşul...

Ettin Gwarha aplecă iarăşi capul în semn de încuviinţare.

– Totuşi, Casta nu are de gând să se certe cu Ţesătoarea pe o chestiune care le priveşte pe femei, cel puţin nu acum. Sistemul nostru e, foarte probabil, unul sigur. Aşa cum ai spus, e bine păzit. Oricine ar încerca să-l distrugă ar trebui să treacă de multe nave blindate şi înarmate. Dar n-ar fi rău să văd femei printre stele. Unora le-ar plăcea experienţa.

Sanders Nicholas tăcu din nou, poate pentru că era obosit.

Curând, cei doi se culcară. Dimineaţa îşi continuara călătoria, coborând de pe munte spre un nod de cale ferată. Acolo, la sfârşitul zilei, prinseră un tren local. Toată noaptea călătoriră printre dealurile neamului Atkwa într-un vagon de marfă, pentru că nu exista unul special pentru oameni.

Avusese parte şi de condiţii mai grele, îşi spuse Sanders Nicholas. Cel puţin erau geamuri, deşi nu prea avea ce vedea: dealuri şi zone întunecate sub un cer înstelat. Din când în când, zburau pe lângă ei luminile gărilor, dezvăluind numai peroane pustii.

[1] Evident, autoarea a făcut cercetări despre cultura umană, deşi nu e sigur cum a interpretat ea proverbul, întrucât cuvântul tradus aici prin „ouă” se referă mai degrabă la reproducerea hwarhath decât la ouăle de consum. Hwarhath ştiu că oamenii pot congela ovule şi embrioni în primele stadii de viaţă şi creşte fetuşi până la naştere în afara uterului uman. Hwarhath nu au dezvoltat o tehnologie comparabilă, nu li se pare corect să intervină în partea femeiască a reproducerii. Cu toate acestea, practică inseminarea artificială şi au congelat sperma bărbaţilor din momentul în care acest lucru a devenit posibil. Aproape toate familiile au bănci de spermă. Cele mai precaute au chiar mai multe, în locuri diferite. Majoritatea hwarhath cred că este o precauţie exagerată. E destul să ai o clădire solidă, câteva congelatoare şi o sursă continuă de curent. Sperma bărbaţilor importanţi este ţinută, desigur, în mai multe congelatoare.

Când răsărea soarele, ajungeau la câmpie.